సులభశైలిలో దివ్యఖుర్ఆన్

రెండవ కాండము

[తెలుగు]

ترجمة معاني القرآن الكريم - الجزء 2

[اللغة التلغو]

రబువ జాలియాత్

الجاليات بالربوة

అనువాదం : - ఇఖ్బాల్ అహ్మద్

ترجمة: - إقبال أحمد

పునర్విమర్శ : మౌలానా అబ్దుస్సలామ్ ఉమ్రీ

مراجعة: مولانا عبد السلام أمري

రబువ జాలియాత్ - రియాద్

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

2009 –1430

islamhouse.com

బిస్మిల్లా హిర్రహ్మానిర్రహీం

ఖాల రసూలుల్లాహ్ : ఖైరుకుమ్ మన తఅల్లమల్ ఖుర్ఆన వ అల్లమహు (బుఖారీ)

దైవ ప్రవక్త ముహమ్మద్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సెలవిచ్చారు. "ఖుర్ఆన్‌ను అభ్యసించి ఇతరులకు నేర్పిన వాడే మీలో అందరికన్నా ఉత్తముడు".

Reg. No. 2164

సులభశైలిలో
ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యానం
రెండవ కాండము

ఇందులో ఖుర్ఆన్‌తో పాటు దాని అనువాదం వ్యాఖ్యానం కూడా ఉన్నాయి దీని శైలి సరళతరం. ఈ వ్యాఖ్యానం వివిధ ప్రఖ్యాత వ్యాఖ్యానాలను ముందుంచుకుని వ్రాయబడింది. అందులో ప్రత్యేకించి తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్, తఫ్సీర్ సానీ మౌలానా సనావుల్లా అమృతసరీ తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్ మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్. తఫ్సీరె ఖుర్ఆన్, ముంబాయి, అద్దారుల్ సలఫియ, తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్‌మస్ ఊదీ అరబ్ లతో పాటు తఫ్సీరుల్ ఖుర్ఆన్ కరీమ్ మక్కా ముఅజ్జమ కూడా చేరివుంది.

మౌలానా అబ్దుసలామ్ ఉమ్రి

అనువాదం : ఇఖ్బాల్ అహ్మద్

ప్రచురణకర్త

ఇదార ఫ్రికై ఆఖిరత్

అధ్యక్షులు : ముహమ్మద్ హారూన్ అన్సారీ

Maulana Abdul Salalm Umri

Masjid-e-Farooqia, Hakeempet, Tolichowki, Hyderabad-8

Mob.: 9440724403

142. మూర్ఖులు ఇలా అంటారు : ''పూర్వం ఏ ఖిబ్లా వైపునకు తిరిగి వారు నమాజు చేసేవారో, దాని నుండి ఇంత అకస్మాత్తుగా మరలటానికి కారణం?'' ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను: తూర్పు పడమరలు అన్నీ అల్లాహ్‌వే. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ఋజు మార్గం చూపుతాడు''.

143. ఈ విధంగా మేము మిమ్మల్ని ఒక ''శుభ్ర సమాజం'' గా చేసాము. ఇక పై మీరు సమస్త మానవాళికి సాక్షులుగా ఉంటారు. ప్రవక్త మీకు సాక్షిగా ఉంటాడు. ఎవరు ప్రవక్తను అనుసరిస్తారో, ఎవరు వెను తిరిగిపోతారో పరీక్షించాలనే మేము పూర్వం మీరు మీ ముఖాన్ని ఏ దిక్కువైపునకు తిప్పేవారో ఆ దిక్కునే మీ ఖిబ్లా గా నిర్ణయించాము. ఇది నిజంగా ఎంతో కఠినమైన విషయం ! కాని అల్లాహ్ సన్మార్గ భాగ్యం కలుగజేసిన వారికి ఇది ఏ మాత్రం కష్టతరం కాలేదు. ఈ మీ విశ్వాసాన్ని అల్లాహ్ ఏ మాత్రం వృథాకా నివ్వడు. నిశ్చయంగా మానవుల పట్ల **అల్లాహ్ ఎంతో** కరుణ, వాత్సల్యం కలిగి ఉన్నాడు.

144. ప్రవక్తా ! నీవు మాటిమాటికి నీ ముఖాన్ని ఆకాశం వైపునకు ఎత్తటం మేము గమనిస్తూనే ఉన్నాము. నీకు అత్యంత ప్రీతికరమైన ఖిబ్లా వైపునకే ఇప్పుడు మేము నిన్ను త్రిప్పతున్నాము. కాబట్టి

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ
قِبْلَتِهِمُ الَّتِيْ كَانُوْا عَلَيْهَا ؕ قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَ
الْمَغْرِبُ ؕ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۴۲﴾
وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ
عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ؕ وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِيْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ؕ وَاِنْ
كَانَتْ لَكَبِيْرَةً اِلَّا عَلَى الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ؕ وَمَا كَانَ
اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۴۳﴾
قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَآءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ
قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۪ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ
وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ
رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۴﴾ وَلَئِنْ
اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا
قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ
بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْ
بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۵﴾

వెంటనే నీ ముఖాన్ని మస్జిదె హరామ్ వైపునకు త్రిప్పు. ఇకపై మీరెక్కడున్నా సరే, ముఖాన్ని ఆ వైపునకు పెట్టి నమాజు చదవండి. వారి ప్రభువే ఈ ఆదేశం ఇచ్చాడనీ, అది సత్యం అనీ గ్రంథ ప్రజలకు బాగా తెలుసు. వారు ఏమి చేస్తున్నారో అల్లాహ్ దానిని గమనించకుండా ఉండటం లేదు.

145. గ్రంథ ప్రజలకు నీవు ఏ ఆధారం చూపినా, వారు నీ ఖిబ్లాను అనుసరించడం జరగదు. వారి ఖిబ్లాను అనుసరించడం నీకూ సాధ్యపడదు. వారిలోని ఏ వర్గం వారు కూడా మరొకరి ఖిబ్లాను అనుసరించటానికి సిద్ధంగా లేరు. నీవు ఈ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా, ఒకవేళ నీవు వారి కోరికలను అనుసరిస్తే, నిశ్చయంగా దుర్మార్గుల లో చేరిపోతావు.

మహాప్రవక్త (సఅస) మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేసి వచ్చిన తరువాత మొదట్లో 16 లేదా 17 నెలల వరకు బైతుల్ మఖ్దీస్ వైపు నమాజ్ చదివేవారు. అయితే మహాప్రవక్త మనసులో మాత్రం కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చదవాలనే కోరిక ఉండేది. ఎందుకంటే ఇది ఇబ్రాహీమ్ (సఅస) గారి ఖిబ్లాగా ఉండింది. దీని గురించి మహాప్రవక్త (సఅస) దుఆ కూడా చేస్తూండేవారు. అనేకసార్లు ఆకాశం వైపు దృష్టి మరల్చే వారు చివరికి అల్లాహ్ తఆలా ఖిబ్లాని మార్చే, ఆదేశాన్ని అవతరింపజేసాడు. అంటే ఇప్పుడు ముస్లింలందరూ కాబతుల్లా వైపు తిరిగి నమాజు చదువుకొమ్మని అనుమతి ఇచ్చాడు.

అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేయటం విశ్వాసి యొక్క కర్తవ్యం ఎందుకంటే మనమంతా అల్లాహ్ దాసులం. ప్రభువు ఆజ్ఞను పాలించటమే దాసుల కర్తవ్యం. ఒక మస్జిద్ లో ముస్లిములు బైతుల్‌మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజు చదువుతూ రుకూ స్థితిలో ఉన్నారు.

ఇంతలో ఖిబ్లా మార్చినట్టు ఆదేశం అందింది. వెంటనే ముస్లిములు కాబతుల్లా వైపు తిరిగారు. తమ ముఖాన్ని కాబతుల్లాహ్ వైపు తిప్పకున్నారు. అందువల్ల ఈ మస్జిద్‌కి ''మస్జిదె ఖిబ్‌లతైన్'' అంటారు. అంటే ఇందులో ఒక నమాజు రెండు ఖిబ్లా ల వైపు తిరిగి చదవబడింది. ఇంకా ఇలాంటి సంఘటనే మస్జిదే ఖుబాలోకూడా జరిగింది. ఈ ఆయతుల్లో ''సిరాతెముస్తఖీమ్'' గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఖిబ్లాలు రెండు ఉండేవి. ఒకటి బైతుల్‌మఖ్దిస్ మరియు కాబతుల్లాహ్. మొదటి ఖిబ్లాని రద్దు చేసి కాబతుల్లా ని ఖిబ్లాగా మార్చారు. దీని ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే ఒక జాతికి ఒక ప్రధాన కేంద్రం ఉండాలి. దీని ద్వారానే ఆ జాతి ధృడంగా శక్తివంతంగా తయారవుతుంది. ముస్లిమ్ జాతికి అనేకమంది నాయకుల కన్నా ఒకే ఒక్క నాయకుడు కావాలి. అనేక జమాఅత్‌లుగా విడిపోవటం కంటే ఒకే జమాఅత్‌గా ఉండటం చాలా అవసరం. ఇంకా హనఫీ, షాఫయి, హంబలీ, మాలికీలా అనేక విధానాల కంటే ఒకే ఒక్క విధానం ఉండాలి. అది కేవలం ఖుర్‌ఆన్ మరియు హదీస్ విధానం మాత్రమే ఉండాలి.

ముస్లిములు గొప్ప శక్తివంతమైన జాతిగా మారాలనుకుంటే ముస్లిములంతా కలసి ఒక వ్యక్తిని తమ నాయకునిగా ఎన్నుకోవాలి. సిరాతెముస్తఖీమ్ అంటే జాతి మొత్తం ఏకమవ్వడం మరియు తమ కేంద్రానికి కట్టుబడి ఉండటం.

ఈనాడు ముస్లిములు వెనుకబడిన జాతిగా, బలహీనులై ఉన్నారు. ఎందుకంటే వారికి కేంద్రం లేదు. ఏ ఒక్క నాయకుడి అనుసరణలో కూడా వారు లేరు. వారికి ఒక విధానం గాని ఒక చట్టం కాని లేదు.

146. మేము ఎవరికి గ్రంథం ప్రసాదించామో వారు తమ సంతానాన్ని ఏవిధంగా గుర్తిస్తారో అదే విధంగా (ఖిబ్లాగా నిర్ణయింప బడిన) ఈ స్థానాన్ని గుర్తిస్తారు. కాని వారిలోని ఒక వర్గం బుద్ధిపూర్వకంగా సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చుతోంది.

147. నిస్సందేహంగా ఇది మీ ప్రభువునుండి వచ్చిన సత్యం. కనుక దీని విషయంలో మీరు ఏ మాత్రం సందేహంలో పడకండి.

148. ప్రతి ఒక్కరికి ఒక దిక్కు ఉన్నది. దాని వైపునకు అతడు తిరుగుతాడు. కనుక మీరు మంచి పనులలో మిన్నగా ఉండటానికి ప్రయత్నించండి. మీరంతా ఎక్కడున్నా సరే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కనుగొంటాడు. ఆయన శక్తికి అతీతమైనది. ఏదీ లేదు.

149. మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని (నమాజు సమయంలో) మస్జిదె హరామ్ వైపునకు త్రిప్పండి. ఎందుకంటే ఇది మీ ప్రభువు చేసిన న్యాయమైన నిర్ణయం. మీ కార్యాలను అల్లాహ్ గమనించకుండా ఉండటం లేదు.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝
الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝
وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ
أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَمَا
اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ
فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا
كُنتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا
تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ۝

---

150. మీరు ఎటు ప్రయాణం చేసినా, మీ ముఖాన్ని మస్జిదె హరామ్ వైపునకే త్రిప్పండి. మీరు ఎక్కడున్నా సరే, దాని వైపునకే తిరిగి నమాజు చెయ్యండి దీనివల్ల మీకు వ్యతిరేకంగా వాదించటానికి ప్రజలకు అవకాశం లభించదు. కాని వారిలో దుర్మార్గులైన వారినోరు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఊరుకోదు. అందుకని వారికి భయపడకండి. నాకు భయపడండి. ఇంకా నేను మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేస్తాను. మీరు నా యీ ఆజ్ఞా పాలన ద్వారా సాఫల్య మార్గం పొందే అవకాశం ఉంది.

వెనుకటి ఆయతుల్లో కాబతుల్లాహ్ ని ఖిబ్లాగా మార్చటం పై అభ్యంతరాలు తెలిపే వారిని అజ్ఞానులుగా అవివేకులుగా పేర్కొనటం జరిగింది. మరియు ఈ ఆయతుల్లో గ్రంధం కలవారు ప్రత్యేకించి యూదులు అనుమానం, సందేహం వల్ల ఈ (ఖిబ్లా) గురించి వ్యతిరేకించటం లేదని ఇంకా ఏ ఇతర ఆధారాలు

సాక్షులు లేవని కాబతుల్లాహ్ ని వ్యతిరేకించటం లేదని కేవలం వాళ్ళు పక్షపాతం, ఈర్ష్య శతృత్వం వల్ల కాబతుల్లా ని ఖిబ్లా గా స్వీకరించటం లేదని పేర్కొనబడింది.

తౌరాత్ మరియు బైబిల్‌లలో ముహమ్మద్ చివరి ప్రవక్త అవుతారని మరియు వారి ఖిబ్లా కాబతుల్లా అవుతుందని వివరంగా వ్రాయబడి ఉంది. ఇంకా ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా కాబతుల్లా అవుతుందని వివరంగా వ్రాయబడి ఉంది. ఇంకా ప్రవక్తలందరి ఖిబ్లా మొదట్నుంచి కాబతుల్లాయే ఉండేది. అయితే బైతుల్ మఖ్దిస్‌ని సులైమాన్ (అ) నిర్మించారు. అప్పటి నుండి దాన్ని ఖిబ్లాగా ఎన్నుకోవటం జరిగింది. రసూలుల్లాహ్ కాలంలో అల్లాహ్ తఆలా మరల కాబతుల్లాని ఖిబ్లాగా విధించాడు. అందువల్ల ప్రపంచంలో విశ్వాసులందరూ నమాజు సమయంలో కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజు చదవాలి. విశ్వాసం దైవభీతితో అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపాలన చేస్తారు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞల్ని ధిక్కరించే వారు విశ్వాసులు కాలేరు. యూదుల విద్వాంసులు సత్యాన్ని కప్పిపుచ్చేవారు. మన ప్రవక్త గురించి సవివరంగా ''ముహమ్మద్ చివరి ప్రవక్త అవుతారని.

---

151. ఆ ప్రకారం గానే మేము మీలో ఒకరిని ప్రవక్తగా మీ మధ్యకు పంపాము. అతను మీకు మా వాక్యాలను వినిపిస్తాడు. మీ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుతాడు. మీకు గ్రంథాన్నీ, దివ్యజ్ఞానాన్నీ బోధిస్తాడు. మీకు తెలియని ఎన్నో విషయాలు నేర్పుతాడు.

152. కనుక మీరు నన్ను ప్రార్థించండి, నను మిమ్మల్ని గుర్తుంచుకుంటాను. నాకు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి. తిరస్కారవైఖరి అవలంబించకండి.

153. విశ్వాసులారా ! సహనం ద్వారా, నమాజు ద్వారా సహాయం అర్థించండి నిస్సందేహంగా సహనం కలవారికి అల్లాహ్ తోడుగా ఉంటాడు.

154. అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని 'మృతులు' అని అనకండి. వాస్తవానికి వారు సజీవులు. కాని మీరు గ్రహించలేరు.

كَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا
عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَ يُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَ
الْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٥١﴾
فَاذْكُرُوْنِيْٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿١٥٢﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ۭ اِنَّ
اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ اَمْوَاتٌ ۭ بَلْ اَحْيَاۗءٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ
بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَ
الْاَنْفُسِ وَالثَّمَرٰتِ ۭ وَبَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِيْنَ اِذَآ
اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ
رٰجِعُوْنَ ﴿١٥٦﴾ اُولٰۗىِٕكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَ
رَحْمَةٌ ۣ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُهْتَدُوْنَ ﴿١٥٧﴾

155. భయాందోళనలకు, ఆకలిదప్పికలకు ధన, ప్రాణ, ఆహారాల నష్టానికి గురిచేసి మేము మిమ్మల్ని తప్పకుండా పరీక్షిస్తాము. (ఓ ప్రవక్తా) ఓర్పు వహించేవారికి శుభవార్త తెలుపు.

156. ఈ పరిస్థితులలో మన: స్థైర్యంతో ఉండేవారు, కష్టకాలం దాపురించినప్పడు ''మేమంతా అల్లాహ్ కే చెందినవారము అల్లాహ్ వైపునకే మరలి పోవలసిన వారము. అని అనే.

157. వారిపై వారి ప్రభువు తన అపూర్వ అనుగ్రహాలను కురిపిస్తాడు. ఆయన కారుణ్యఛాయలు వారికి ఆశ్రయమిస్తాయి. వారే రుజుమార్గగాములు.

ఖిబ్లా మారిన తరువాత ముస్లిం జాతి ఒక గొప్పజాతిగా ఉద్భవించింది. యూదులు ధార్మిక పెత్తనం నుండి తొలగింపబడ్డారు.

ధార్మిక పెత్తనం ముస్లింల చేతిలో పెట్టబడింది. అయితే ఇప్పడు తీర్పుదినం వరకు ముస్లింలు ధార్మిక నాయకులుగా ఉంటారు. ఇతర మానవులందరికి సత్యాన్ని తెలియజేయడం ముస్లింల బాధ్యత.

మదీనాలో 16 లేదా 17 సెలలవరకు ముస్లింలు బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజు చేసేవారు. అది చూసి యూదులు ముస్లింలు మన వారే అని అనుకున్నారు. ఎందుకంటే మా ఖిబ్లా వైపు తిరిగి నమాజ్ చేస్తున్నారు. కాని ఎప్పడైతే రసూలుల్లాహ్ అల్లాహ్ ఆజ్ఞ అయిన వెంటనే కాబతుల్లా వైపు తిరిగి నమాజు చదవసాగారో వెంటనే యూదులు శత్రువులైపోయారు. ఇటు మక్కావాసులు ముస్లింలు మక్కా వదలి మదీనా వెళ్లిపోయారని, బైతుల్ మఖ్దిస్ వైపు తిరిగి నమాజు చేస్తున్నారని, వాళ్ళతో మనకేం పని అనే ఉద్దేశంతో శత్రుత్వాన్ని కొంతవరకు మరచిపోయారు. కాని ఎప్పడైతే అవిశ్వాసులు కాబతుల్లా ముస్లింల ఖిబ్లా అయ్యిందని, ముస్లింలు కాబతుల్లాని తమ ఖిబ్లాగా నమ్ముతున్నారని విన్నారో ఏదో ఒక రోజు ముస్లింలు కాబతుల్లాని ఆక్రమించుకుంటారని ఇంకా విగ్రహాలను కాబా నుండి తొలగిస్తారని, ముస్లింలు శక్తివంతులుగా మారే ముందే వారిని నాశనం చేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు.

ఖిబ్లా మార్పిడి ఆదేశం: వచ్చిన రెండు నెలల తరువాత ''జంగె బదర్'' యుద్ధం జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో అల్లాహ్ ముస్లింలకు సహాయం చేసాడు.

ముస్లింలు అల్లాహ్ దయ వలన ఈ యుద్ధం లో గెలిచారు. ''జంగె బదర్'' కి రెండు నెలల ముందే అల్లాహ్ తఆలా ముస్లిం లకు జరుగబోయే సంఘటనల గురించి ముస్లింలకు రానున్న కష్టాల గురించి అవిశ్వాసులు ముస్లింలపై దాడి చేస్తారని, శత్రువులు ముస్లిముల్ని బాయ్‌కాట్ చేస్తారని, ఆకలి దప్పికల

పరిస్థితులు, నిరుద్యోగం వంటి సమస్యలు ఏర్పడతాయని యుద్ధం సంభవిస్తే ధన, ప్రాణ నష్టం సంభవిస్తాయని తెలియజేసాడు. ఇలాంటి కష్ట పరిస్థితుల్లో ముస్లిములు ఏం చేయాలి ఎలా ప్రవర్తించాలి. అనే దానికి అల్లాహ్ తఆలా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో సహనం వహించాలని, ఓర్పుతో కష్టాలను ఎదుర్కోవాలని అధికంగా నమాజ్‌లు (ఫరజ్, సున్నత్, నఫిలు మరియు తహజ్జుద్‌లు) చదవాలని ఆదేశించాడు. సహనం, ఓర్పు ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కోవాలి. ఎందుకంటే కష్టాలు, ఆపదలు, పరీక్షలు ఇవన్నీ శక్తికి లోబడి మాత్రమే వస్తాయి. శక్తికి మించి అల్లాహ్ పరీక్షించడు. నమాజు ద్వారా అల్లాహ్ ప్రసన్నత, సహాయం లభిస్తుంది. వాటి వల్ల మనము శతృవుని ఓడించవచ్చు, ఈనాడు ముస్లిములపై అన్ని వైపుల నుంచి శతృవులు దాడి చేస్తున్నారు. ముస్లిముల ధన, మాన, ప్రాణాలకు భద్రత లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ముస్లింలు సహనం, ఓర్పు మరియు నమాజుల ద్వారా కష్టాలను ఎదుర్కొంటే కష్టాలు దూరమవుతాయి కాని ముస్లింలు సహనం, నమాజ్‌లను వదలి రోదించటం, తమ బాధలను వ్యక్తం చేయటం లో నిమగ్నమయి పోయారు. ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. దీని వల్ల ముస్లిముల సమస్యలు పరిష్కరించబడవు.

إِنَّ الصَّفَا وَ
الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ ۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَّطَّوَّفَ بِهِمَا ۗ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا ۙ
فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَا
اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ
لِلنَّاسِ فِى الْكِتٰبِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَ يَلْعَنُهُمُ
اللّٰعِنُوْنَ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا وَبَيَّنُوْا
فَاُولٰٓئِكَ اَتُوْبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ
لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۙ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝

158. సఫా, మర్వాలు అల్లాహ్ యొక్క చిహ్నాలు. కనుక కాబా గృహానికి హజ్ కొరకు లేక ఉమ్రహ్ కొరకు పోయేవారు. ఈ రెండు కొండల మధ్య 'సయి' చేస్తే అది ఎంత మాత్రం దోషం కాదు. స్వచ్ఛందంగా, హృదయ పూర్వకంగా ఎవరైనా ఏదైనా సత్కార్యం చేస్తే అది అల్లాహ్ కు తెలుస్తుంది. ఆయన తప్పకుండా దానిని ఆదరిస్తాడు.

159. మేము అవతరింపజేసిన స్పష్టమైన జ్ఞాన బోధనలు, ధర్మోపదేశాలు వాస్తవానికి మానవులందరి మార్గదర్శకత్వం కోసం అని మేము గ్రంథంలో విశదం చేసిన తరువాత కూడా వాటిని దాచే వారిని అల్లాహ్ తప్పకుండా శపిస్తాడు. ఇంకా శపించే వారంతా వారిని శపిస్తారు.

160. కాని ఎవరు పశ్చాత్తాపంతో తమ ఈవైఖరిని మార్చుకుంటారో, తమ నడవడికను సంస్కరించుకుంటారో, ఇంకా గోప్యంగా ఉంచుతూ వచ్చిన దానిని ప్రకటిస్తారో, వారిని నేను అమితంగా మన్నించేవాణ్ణి, అధికంగా కరుణించేవాణ్ణి.

161. అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించి, అవిశ్వాసులుగానే మరణించిన వారిని అల్లాహ్, ఆయన దూతలు, ఇంకా మానవులందరూ శపిస్తారు.

౧౬౨. ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే వారు సదా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం కానీ, వారికి మళ్ళీ ఏ వ్యవధీ ఇవ్వటం కానీ జరగదు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో ముస్లిములు అన్ని వైపుల నుంచి కష్టాల్లో ఇరుక్కున్నప్పుడు సహనం వహించాలని, అధికంగా నమాజ్ చదవాలని, ఇన్షా అల్లాహ్ కష్టాలన్నీ అల్లాహ్ దయ వల్ల తొలగిపోతాయనీ వివరించబడింది. ఇంకా ఈ ఆయతుల్లో మన వద్ద ఖుర్ఆన్ రూపంలో ఉన్న అల్లాహ్ సందేశం మానవాళికంతటికి తెలియజేయడం, ప్రపంచమంతా ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని తెలుసుకోవాలని బోధించబడింది. ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని కప్పి పుచ్చడం అంటే ప్రజలకు అందజెయ్యకపోవడం మహాపాపం. ఇది ఎంత పెద్ద పాపం అంటే ఇలాంటి వారికి అల్లాహ్ శాపం తగులుతుంది. ఇంకా అల్లాహ్ శాపం ఎవరికి తగులుతుందో వారు నరకంలో ప్రవేశింపబడతారు. అందువల్ల ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారం చేయడం తప్పనిసరి విధి. యూదులు, క్రైస్తవులు, బైబిల్ మరియు తౌరాత్‌ల సందేశాన్ని కప్పిపుచ్చారు. అందువల్లే వారికి అల్లాహ్ శాపం తగిలింది. ఖుర్ఆన్ గ్రంథములో అల్లాహ్ తఆలా బోధించిన వాటిని కప్పి పుచ్చడం ఎంత పెద్ద పాపం అంటే అల్లాహ్‌తో పాటు శపించేవారు కూడా శపిస్తారు.

హదీస్‌లో ఇలా ఉంది ''మన్‌సుయిల అన్ ఇల్‌మిన్ ఫకతమహుల్ జమ్ము యౌమల్ ఖియామతి బిలిజామన్ మిన్ నారిన్'' (అబూదావూద్, తిర్‌మిజి).
''ఎవరైనా ప్రశ్నిస్తే దానికి సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయినా దానిని కప్పి పుచ్చినా తీర్పు దినం నాడు అతని నోటికి అగ్ని కళ్ళెం వేయబడుతుంది.''
ఈనాడు మనం ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారాన్ని, వ్యాప్తిని విస్మరిస్తున్నాము. ముస్లిములకే తెలియదు. ఖుర్ఆన్ సందేశం ఏమిటో, మరి ముస్లిమేతరులకు ఎలా తెలుస్తుంది. ఖుర్ఆన్‌లో ఏమున్నదో ?

రసూలుల్లాహ్ మరియు అతని అనుచరులు ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారంలో చాలా కష్టపడ్డారు. దాని ఫలితం వారికే లభించింది. ఇంకా అతి పెద్ద భూభాగంలో ఏకత్వం వ్యాప్తి చెందింది. ఈజిప్ట్‌లో కేవలం ౧౨ వేలమంది ముస్లింలు ప్రవేశించారు. వారు ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారంలో తమ వంతు పూర్తి ప్రయత్నం చేసారు. అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్ కొన్ని సంవత్సరాలలోనే ఈజిప్ట్ అంతా ముస్లిములయ్యారు. కోట్లాదిమంది విగ్రహారాధన మాని అల్లాహ్‌ని ఆరాధించసాగారు. కాని ఇండియాలో ౨౦ కోట్ల ముస్లిములు ఉన్నారు. అందరు కలిసికట్టుగా ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారం చేస్తే ఇంకా ఏకత్వాన్ని వ్యాపింపజేస్తే ఇప్పటివరకు విగ్రహారాధన మాయమై ఉండేది. అందరూ అల్లాహ్‌ని ఆరాధించేవారు. కాని మనం ఖుర్ఆన్ సందేశం ప్రచారం వైపు దృష్టి సారించలేదు. దీని ఫలితంగా విగ్రహారాధన ఇంకా మిగిలి ఉంది).

163. మీ ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే. ఆ కరుణామయుడు. ఆ కృపాశీలుడు తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు.

164. (ఈ సత్యం గ్రహించటానికి ఏవైనా, చిహ్నాలు, ఆధారాలు అవసరం అయితే) వివేకం ఉన్నవారికి భూమ్యాకాశాల నిర్మాణంలో, రేయింబవళ్ళు ఒకదాని వెంట ఒకటి చేసే నిరంతరమైన పయనంలో, ప్రజాబాహుళ్యానికి ఉపయోగపడే వస్తువులు మోసుకుంటు నదులలో, సముద్రాలలో సంచరించే ఓడలలో, పై నుండి అల్లాహ్ కురిపించే వర్షపు నీటిలో తద్వారా ఆయన మృతభూమికి ప్రాణం పోస్తాడు. భువిలో వివిధ ప్రాణులను వర్ధిల్ల జేస్తాడు. వాయువుల సంచారంలో, భూమ్యాకాశాల మధ్య అల్లాహ్ ఆదేశాలకు కట్టుబడి ఉన్న మేఘమాలికలలో అసంఖ్యాకమైన సూచనలు కాన వస్తాయి.

165. కాని ఎవరు అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా, ప్రత్యర్థులుగా భావిస్తారో. వారు అల్లాహ్ పట్ల ఉండవలసిన ప్రేమతో వారిని ప్రేమిస్తారు. కాని విశ్వాసులు అన్నింటికంటే అధికంగా అల్లాహ్‌స ప్రేమిస్తారు. సర్వశక్తులూ, అల్లాహ్ గుప్పెట్లో ఉన్నాయని, ఇంకా శిక్షించటంలో కూడ ఆయన చాలా కఠినుడనీ ఈ దుర్మార్గులకు ముమ్ముందు ఘోరశిక్షను ప్రత్యక్షంగా చూసిన తరువాత బోధపడే బదులు, ఇప్పుడే బోధపడితే ఎంతబాగుంటుంది ?

وَاِلٰهُكُمۡ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ‌ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحۡمٰنُ
الرَّحِيۡمُ ﴿۱۶۳﴾ اِنَّ فِىۡ خَلۡقِ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَ
اخۡتِلَافِ الَّيۡلِ وَالنَّهَارِ وَالۡفُلۡكِ الَّتِىۡ تَجۡرِىۡ
فِى الۡبَحۡرِ بِمَا يَنۡفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ مِنَ
السَّمَآءِ مِنۡ مَّآءٍ فَاَحۡيَا بِهِ الۡاَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا
وَبَثَّ فِيۡهَا مِنۡ كُلِّ دَآبَّةٍ وَّتَصۡرِيۡفِ الرِّيٰحِ وَ
السَّحَابِ الۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ السَّمَآءِ وَالۡاَرۡضِ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوۡمٍ يَّعۡقِلُوۡنَ ﴿۱۶۴﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّتَّخِذُ مِنۡ
دُوۡنِ اللّٰهِ اَنۡدَادًا يُّحِبُّوۡنَهُمۡ كَحُبِّ اللّٰهِ‌ؕ وَالَّذِيۡنَ
اٰمَنُوۡٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ‌ؕ وَلَوۡ يَرَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡٓا اِذۡ يَرَوۡنَ
الۡعَذَابَۙ اَنَّ الۡقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيۡعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيۡدُ
الۡعَذَابِ ﴿۱۶۵﴾ اِذۡ تَبَرَّاَ الَّذِيۡنَ اتُّبِعُوۡا مِنَ الَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡا
وَرَاَوُا الۡعَذَابَ وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ الۡاَسۡبَابُ ﴿۱۶۶﴾ وَقَالَ
الَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡا لَوۡ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنۡهُمۡ كَمَا
تَبَرَّءُوۡا مِنَّا ‌ؕ كَذٰلِكَ يُرِيۡهِمُ اللّٰهُ اَعۡمَالَهُمۡ حَسَرٰتٍ
عَلَيۡهِمۡ‌ؕ وَمَا هُمۡ بِخٰرِجِيۡنَ مِنَ النَّارِ ﴿۱۶۷﴾

166. అల్లాహ్ వారిని శిక్షించే సమయాన వారు ప్రపంచంలో ఏ నాయకుల, ఏ మార్గదర్శకుల అడుగుజాడలలో నడిచే వారో ఆ నాయకులు, ఆ మార్గదర్శకులు తమ అనుచరులతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేని వారిగా ప్రవర్తిస్తారు.

167. అప్పడు అనుచరులు ఇలా అంటారు. మాకు (ప్రపంచానికి తిరిగి పోయే) మరొక అవకాశం లభిస్తే, వారు ఈ రోజు మమ్మల్ని త్యజిస్తున్నట్లే మేమూ వారిని త్యజిస్తాము'' ఈ విధంగా ప్రపంచంలో వారు చేసిన కర్మలను అల్లాహ్ వారి ముందు ఉంచుతాడు. వారు అప్పడు నిస్పృహతో, తీవ్ర అవమాన భారంతో కృంగిపోతారు. అయినప్పటికీ నరకాగ్ని నుండి బయట పడటం వారికి సాధ్యం కాదు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో '' ఎవరైతే అల్లాహ్ సూచనలను, అల్లాహ్ సందేశాన్ని ధిక్కరిస్తారో వారికోసం తీర్పు దినం నాడు వ్యధాభరితమైన శిక్ష ఉందని '' వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో దైవం ఒక్కడే అని మరియు అతనే ఆరాధనకు అర్హుడని, ఈ విషయం ఆధారాల ద్వారా రుజువు చేయబడిందని ఏకత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడిందని, బహుదైవారాధన ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడలేదని వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో దైవం ఒక్కడే అని మరియు అతనే ఆరాధనకు అర్హుడని, ఈ విషయం ఆధారాల ద్వారా రుజువు చేయబడిందని, ఏకత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడిందని, బహుదైవారాధన ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడలేదని వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో ఏకత్వాన్ని గురించి వివరించబడింది. ఈ సందేశం అవిశ్వాసులకు వింతగా అనిపించింది. వారు ఇలా అన్నారు. అజ్అలల్ - ఆలిహత-ఇలాహన్ వాహిదన్- ఇన్నహాజష్షయ్ ఉన్ -ఇజాబున్(పేజి-5) వాడు ఇన్ని ఆరాధ్యులకు బదులు ఒకే ఆరాధ్యున్ని నిలబెట్టాడా, ఇది చాలా వింతగా ఉందే? అల్లాహ్ తఆలా ఏకత్వాన్ని నిరూపించటానికి (7) ఆధారాలు ఇచ్చాడు. ఇవి వేరే ఏ ఆయత్‌లో లేవు.

1. భూమ్యాకాశాలను అల్లాహ్ సృష్టించాడు. భూమ్యాకాశాల వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. - మరి మానవులను ఎవరు సృష్టించారు. వారిని కూడా అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. ఇతర ఏ వలీ కాని ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.
2. పగలు రాత్రి ని అల్లాహ్ సృష్టించాడు. ఒక వేళ ఎల్లప్పడు రాత్రి ఉంటే చీకట్లో జీవితం గడపడం దుర్భరమైపోతుంది. పగలు రాత్రుల వల్ల మనకు ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. వాటిని కూడా అల్లాహ్‌యే సృష్టించాడు. ఏవలీకాని ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.
3. సముద్రాలలో పడవలు, నౌకలు ప్రయాణించటం, వాటి ద్వారా మానవులు, వారి సామాగ్రి ఒక చోట నుండి వేరే చోటికి చేరడం, ఈ ఏర్పాట్లన్ని అల్లాహ్ యే చేసాడు. ఇది ఇతర వలీ లేదా విగ్రహం వల్ల కానేకాదు.
4. వర్షం కురవటం నేల సస్యశ్యామలంగా ఉండటానికి, పంటలు పండటానికి ఎంతో అవసరం. వర్షం వల్ల మానవులకు అనేక లాభాలు ఉన్నాయి. వర్షాన్ని కురిపించేది అల్లాహ్ మాత్రమే. ఏవలీ కాని విగ్రహం కానే కాదు.
5. ఎన్నో రకాల జంతువులను అల్లాహ్ సృష్టించాడు వాటి ద్వారా మనం వ్యవసాయం చేస్తున్నాము సామాను మోయటానికి యుద్ధంలో మరియు ఆహారం గా తినడానికి పనికి వస్తున్నాయి. మరియు వాటి చర్మాలు, దుమ్ముల వల్ల ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. వీటిని సృష్టించింది అల్లాహ్‌యే ఏవలీ కాని విగ్రహం కాని కాదు.
6.గాలి మానవ జీవితానికి ఎంతో అవసరం. ఒక్క నిమిషం కూడా గాలిలేకుండా మనం సజీవంగా ఉండలేము. గాలిని కూడా అల్లాయే సృష్టించాడు ఎవలీ కాని ఏ విగ్రహం కాని సృష్టించలేదు.
7. మేఘాలు నీటి టాంకుల వంటివి. వీటి ద్వారా మానవులకు నీరు లభిస్తుంది. నీరు లేకుండా మానవుడు జీవించలేడు మేఘాలను ఎవరు సృష్టించాడు ఏవలీ కాని ఏ విగ్రహం కాని కాదు అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. ఇంకా మన అవసరాల కొరకు ఏర్పాట్లన్నీ అల్లాయే చేస్తున్నాడు. అందువల్ల మనం అల్లాహ్‌నే పూజించాలి. అల్లాహ్‌ని కాదని ఇతరుల్ని మనం ఎందుకు పూజించాలి.?

వారు మనల్ని సృష్టించనూ లేదు మన కొరకు ఏ ఏర్పాట్లు చేయనూ లేదు. అందువల్ల ఏవలీనికాని ఏ విగ్రహాన్ని కాని పూజించడం చాలా తప్పు, మహాపాపం, అల్లాహ్‌కి సాటి కల్పించటం అవుతుంది. సజ్దా చేయడం, రుకూ చేయడం, తవాఫ్ చేయడం, మ్రొక్కుబడులు, జంతువును బలి ఇవ్వటం ఇవన్నీ ఆరాధనలే వీటన్నిటినీ అల్లాహ్ కొరకే చేయాలి. ఈ కార్యాన్ని ఏవలీ కొరకైనా లేదా ఏ విగ్రహం కొరకైనా చేస్తే అది అల్లాహ్‌కి సాటి కల్పించటం అవుతుంది. అవ్‌లియా అల్లాహ్ ల ఎడల గౌరవభావంతో ఉండండి. కాని అల్లాహ్‌కే ప్రార్థన చేయాలి. ప్రార్థనలో ఇతరులెవరినీ అల్లాహ్ కి సాటి కల్పించకూడదు. విశ్వాసులు, ముస్లిములు అందరికన్నా అధికంగా అల్లాహ్‌ని ప్రేమిస్తారు. కాని బహుదైవారాధకులు అల్లాహ్ కన్నా అధికంగా ఇతరుల్ని ప్రేమిస్తారు.

---

168. ప్రజలారా! భూమిలోని ధర్మసమ్మతమైన, పరిశుభ్రమైన వాటినన్నింటినీ మీరు తినండి. షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించకండి. వాడు మీకు బద్ధశత్రువు.

169. వాడు మిమ్మల్ని దుర్మార్గాన్ని, అశ్లీలాన్ని చేయండి అని, ఇంకా అల్లాహ్ గురించి ఏ విషయములైతే మీకు తెలియవో వాటిని చెప్పండి అని మిమ్మల్ని ఆజ్ఞాపిస్తాడు.

170. అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఆదేశాలను అనుసరించండి. అని వారితో అన్నప్పుడు, వారు మా తాతముత్తాతలు అవలంబిస్తుండగా చూచిన పద్ధతినే మేము అవలంబిస్తున్నాము. అని సమాధానం చెబుతారు. వారి పూర్వీకులు జ్ఞానం లేని వారైనప్పటికీ, సన్మార్గం పొందని వారైనప్పటికీ, వారు వారినే అనుసరిస్తారా ?

171. అల్లాహ్ మార్గాన్ని తిరస్కరించే వారి పోలిక ఇలా ఉంది: పశువుల కాపరి పశువులను కేక వేస్తున్నాడు. కాని అవి ఆ కేకలు, అరుపుల ధ్వనిని తప్ప దేనినీ వినలేవు. వారు చెవిటి వారు. మూగవారు, గ్రుడ్డివారు. ఎందుకంటే ఏ విషయమూ వారి బుర్రకెక్కదు.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ
كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ إِنَّمَا
يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
آبَاءَنَا ۗ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا
يَهْتَدُونَ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ
الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ صُمٌّ
بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا
لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ
الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ
اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ
عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ
ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا

172. విశ్వసించిన ప్రజలారా ! మేము మీకు ప్రసాదించిన పరిశుభ్రమైన వస్తువులను నిస్సంకోచంగా తినండి, మీరు నిజంగానే అల్లాహ్ ఆరాధకులు అయితే అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి.

النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٤﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِىْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿١٧٦﴾

173. అల్లాహ్ నిషేధించినవి ఇవి మాత్రమే : మరణించిన వాటిని తినకండి. రక్తాన్ని పందిమాంసాన్ని ముట్టకండి. ఇంకా అల్లాహ్‌కు కాక ఇతరులకు సమర్పించబడిన దానిని తినకండి. కాని ఎవరైనా గత్యంతరం లేక వాటిలోని ఏ పదార్థాన్నయినా తింటే అది పాపం కాదు. అయితే నిషేధాజ్ఞను ఉల్లంఘించే ఉద్దేశ్యం ఉండకూడదు. ఇంకా అవసరానికి మించి తినకూడదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూనూ.

174. వాస్తవమేమిటంటే, అల్లాహ్ తన గ్రంథంలో ప్రవచించిన ఆజ్ఞలను దాచేవారు, వాటిని స్వల్ప ప్రాపంచిక ప్రయోజనాల కొరకు విక్రయించే వారూ, నిశ్చయంగా తమ పొట్టలను అగ్నితో నింపుకుంటున్నారు. తీర్పుదినంనాడు అల్లాహ్ వారిని ఏ మాత్రం పలకరించడు. పవిత్రులుగా పరిగణించడు. వారికి వ్యథా భరితమైన శిక్ష కలదు.

175. సన్మార్గానికి బదులు వక్రమార్గాన్నీ, క్షమాభిక్షకు బదులు ఘోర శిక్షనూ కొనుక్కున్నవారు వీరు. ఎంత ధైర్యం నరకశిక్షను సైతం భరించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

176. ఇదంతా ఎందుకు జరిగిందంటే అల్లాహ్ సత్యం తో కూడుకున్న గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసాడు. అయితే ఈ గ్రంథంలో విభేదాలు కల్పించినవారు, తమ తగాదాలలో పడి అసలు సత్యం నుండే చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో కేవలం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటమే సరైనదని బోధించబడింది. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మనల్ని సృష్టించాడు. మరియు అతనే మన అవసరాలకు కొరకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాడు. అతనే మనకు సహాయం చేస్తున్నాడు. అతనే మన సమస్యల్ని పరిష్కరిస్తున్నాడు. మరి ఇతరులను ఎందుకు పూజించాలి? ఎందువల్ల పూజించాలి ? ఈ ఆయతుల్లో హలాల్ (ధర్మ సమ్మతమైన) వస్తువులను మాత్రమే తినాలని నిషిద్ధ వస్తువులను తినకూడదని ఇంకా అల్లాహ్‌కి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ ఉండమని వివరించబడింది.

(168) అల్లాహ్ తఆలా ఇలా విశదపరిచాడు. ''నేను నా దాసులను ఏకత్వం పై సృష్టించాను. కాని షైతానులు వారిని ఋజుమార్గం నుండి మళ్ళించారు. ఇంకా ఏ పదార్థాలనైతే నేను వారి కోసం ధర్మ సమ్మతమైనవిగా చేసానో వాటిని షైతాను లు వారిపై నిషిద్ధపరిచారు.

(170) ఈనాడు కూడా బిద్అతీలకు బిద్ అత్‌లకు ఇస్లాం ఎటువంటి సంబంధం లేదని బోధిస్తే వారు తప్పకుండా ఈ ఆచారాలు మా తాత ముత్తాతలనుండి వస్తున్నవి'' అని సమాధానమిస్తారు. అటే వారి తాత ముత్తాతలు రుజు మార్గానికి దూరంగా, మార్గభ్రష్టులుగా ఉండేవారని అనడంతో సందేహం లేదు. ఉదాహరణకి కొందరు తల్లిదండ్రులు రాళ్లను పూజిస్తారు. కొందరు సూర్యుణ్ని మరికొందరు ఏసుక్రీస్తును, మరికొందరు సమాధులకు సజ్దా చేస్తారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో తల్లిదండ్రుల తాత ముత్తాతల పద్దతి ఎలా సరైన దిగా ఉంటుంది.

(171) తప్పు ఒప్పు ఆలోచించకుండా తమ తల్లిదండ్రులను అనుసరించే ఇలాంటి కాఫిర్ల ఉపమానం ఆ జంతువులలా ఉంది కాపరి వాటిని పిలుస్తున్నాడు. అవి పిలుపును వింటున్నాయి. కాని ఎందుకు పిలుస్తున్నాడు అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాయి. ఇదే విధంగా అంధులై అనుసరించే వారు, చెవిటివారే సత్య సందేశాన్ని వినరు. వారు మూగవారే. సత్య సందేశం వారి నోటి నుండి వెలువడదు. మరియు వారు అంధులు. ఎందుకంటే వారు సత్యాన్ని చూడరు. మరియు వారు బుద్ధిహీనులు ఎందుకంటే వారి వద్ద రవ్వంతబుద్ధి కూడా లేదు వారు దేవుడు మరియు దాసుని మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం గమనించలేరు. వారు దేవున్ని పూజిస్తున్నారు. దాసుల్ని పూజిస్తున్నారు. వారు దేవున్ని పూజించడం, దాసుని పూజించడం రెండు సమానమే అని భావిస్తున్నారు. వారు ఏకత్వానికి బహు దైవారాధనకి, సున్నత్‌కి బిద్ అత్‌కి, సత్యానికి అసత్యానికి, మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసం తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. ఎందుకంటే వారు బుద్ధి హీనులు గనుక.

(173) ఈ ఆయతలో నిషిద్ధ వస్తువుల గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఇవి నిషిద్ధ వస్తువుల ని వాటిని తినకూడదని వివరించబడింది. కాని ఆకలితో అలమటిస్తున్న వ్యక్తి హలాల్ వస్తువు లభిం . చక పోతే దాని వల్ల మరణం సంభవించే భయం ఉంటే ఇలాంటి సమయంలో నిషిద్ధ వస్తువును అల్ప పరిమాణంలో తినటానికి ఉపయోగింపవచ్చును. అల్లాహ్‌ను కాదని ఇతరుల పేర్లపై గల ఆహారాన్ని తినటం అనేది

చనిపోయిన జంతువు, జంతువు రక్తం, మరియు పందిమాసం కన్నా అసహ్యకరమైనది అందువల్ల ఇతరుల పేర్ల పై ఆహారాన్ని తినకండి అది అన్నింటికంటే నిషిద్ధమైనది.

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَ
الْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ
الْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَىٰ
حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ
وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (177)
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي
الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ
بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ
بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ
مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ
فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (178) وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ
يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (179) كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا
حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةُ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِينَ (180) فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا
إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (181)
فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ
بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (182)

177. సత్కార్యం అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పు పడమర వైపు త్రిప్పటం కాదు. సత్కార్యం అంటే మనిషి అల్లాహ్‌నూ అంతిమ దినాన్నీ, అల్లాహ్ అవతరింప జేసిన గ్రంధాన్నీ ఆయన ప్రవక్తలనూ,) హృదయ పూర్వకంగా విశ్వసించటం ఇంకా అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమతో తాము ఎక్కువగా ఇష్టపడే ధనాన్ని బంధువుల కొరకు అనాధల కొరకు, నిరుపేదల కొరకు, బాటసారుల కొరకు సహాయం చెయ్యండి. అర్థించేవారి కొరకు ఖైదీలను విడుదల చెయ్యటానికి వ్యయపరచటం. ఇంకా నమాజును స్థాపించడం. జకాత్ ఇవ్వటం, వాగ్దానం చేస్తే దానిని పాలించేవారూ.

కష్టకాలంలో, లేమిలో, సత్యానికి అసత్యానికి మధ్య జరిగే పోరాటంలో స్థైర్యం చూపేవారూ సత్పురుషులు వాస్తవంగా సత్యసంధులు, అల్లాహ్ ఎడల భయభక్తులు కలవారు వీరే.

178. విశ్వసించిన ప్రజలారా, హత్యా వ్యవహారాలలో మీ కొరకు ప్రతీకార న్యాయం నిర్ణయించ బడింది. హత్య చేసిన వ్యక్తి స్వతంత్రుడయితే, ఆ స్వతంత్రుణ్ణే శిక్షించాలి. బానిస అయితే ఆ బానిసనే వధించాలి. స్త్రీ అయితే ఆ స్త్రీనే చంపాలి. ఒక వేళ హతుని సోదరుడు హంతకుణ్ణి కనికరించదలిస్తే, న్యాయసమ్మతంగా రక్తశుల్క నిర్ణయం జరగాలి. హంతకుడు రక్త ధనాన్ని ఉత్తమ రీతిలో అతనికి చెల్లించాలి. ఇది మీ ప్రభువు నుండి మీకు లభించే సౌకర్యం, కారుణ్యం. దీని తరువాత కూడ ఈ హద్దులను అతిక్రమించేవారు ఘోర శిక్షకు గురి అవుతారు.

179. బుద్ధి జ్ఞానం కల ఓ మానవులారా !! ఈ ప్రతీకార న్యాయం మీ సమాజానికి ఊపిరి, ఈ శాసనోల్లంఘనానికి మీరు దూరంగా ఉంటారని ఆశించబడుతోంది.

180. మీలో ఎవరికైనా మరణకాలం సమీపించి, వారు ఆస్తిపాస్తులు కలవారైతే, తమ తల్లిదండ్రులకు, బంధువులకు న్యా య సమ్మతంగా పంచి పెడుతూ మరణశాసనం విధిగా వ్రాయాలి. ఇది అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలవారి విధ్యుక్త ధర్మం.

181. మరణ శాసనం విన్న వారు, తరువాత ఒక వేళ దాన్ని మార్చితే, దాని పాపమంతా ఆ మార్చిన వారిదే. అల్లాహ్ అంతా వింటాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు.

182. కాని మరణశాసనం చేసిన వ్యక్తి, అజ్ఞానం వల్లనో లేక బుద్ధి పూర్వకంగా నో అన్యాయం చేశాడనే అనుమానం ఎవరికైనా కలిగితే, వారు ఈ వ్యవహారంతో సంబంధం ఉన్నవారందరి మధ్య ఒప్పందం కుదిరిస్తే, అందులో ఏ మాత్రం దోషం లేదు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూనూ.

---

(177) బైతుల్ ముఖద్దస్ వైపు తిరిగి ప్రార్థించే వారే రుజు మార్గంపై ఉన్నారని, బైతుల్ ముఖద్దస్‌ను వదలి కాబతుల్లా వైపు తిరిగి ప్రార్థన చేస్తున్న ముస్లిములు తప్పు చేస్తున్నారని, ఇందులో ఏ మాత్రం పుణ్యం లేదని, యూదులు క్రైస్తవులు భావించే వారని వెనుకటి ఆయతుల్లో వివరించబడింది.

ఈ ఆయతుల్లో అల్లాహ్ తఆలా పుణ్యం అనేది తూర్పు పడమరల వైపు తిరగడంలో లేదని. కేవలం అల్లాహ్ విధేయతలో, ఇంకా అతని ఆజ్ఞల పై అమలు చేయుటలో పుణ్యం ఉందని బోధించాడు.

ఇప్పుడు అల్లాహ్ తఆలా కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. కనుక కాబతుల్లాహ్ వైపు తిరిగి నమాజ్ చేయటం పుణ్య కార్యం. (దీని వివరణ 177వాక్యంలో ఉంది)

(178) ఖిసాస్ అంటే సరిసమానంగా శిక్షించుట, అంటే పన్నుకు బదులు పన్ను, చెవికి బదులు చెవి, చేయికి బదులు చేయి, మనషికి బదులు మనిషి, స్త్రీకి బదులు స్త్రీ, అజ్ఞాన కాలంలో ఎలాంటి చట్టం కాని నిబంధన కాని ఉండేది కాదు. అందువల్ల శక్తివంతమైన వర్గం బలహీనమైన వర్గం పైన తన ఇష్టం వచ్చినట్లు అత్యాచారం చేసేది.

ఎప్పుడైనా బలమైన వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి హత్య చేయబడితే దానికి బదులుగా అనేక మంది వ్యక్తుల హత్య చేయబడితే దానికి బదులుగా అనేక మంది వ్యక్తుల హత్య చేయబడేది. కొన్ని సంధర్భాలలో మొత్తం వర్గాన్నే చంపేవారు, స్త్రీ హత్య చేయబడితే ఇతర వర్గానికి చెందిన మనిషిని హత్య చేసేవారు. ఇదంతా హింస మరియు అత్యాచారం.

హత్యకు బదులు హంతకుడ్ని హత్య చేయాలి. వ్యక్తి లేదా స్త్రీ కి బదులు వ్యక్తిని, లేదా స్త్రీని హత్య చేయాలి. హంతకుడు బానిస అయినా బానిసను హత్య చేయాలి. ఇదే న్యాయం మరియు సత్యం. రసూలుల్లాహ్ ముస్లిములందరిరక్తం (వ్యక్తి లేదా స్త్రీ) సమానమేనని బోధించారు. (అబుదావూద్..)

హంతకుడ్ని క్షమించడానికి రెండు పద్ధతులు ఉన్నాయి :-

మృతుని బంధువులు అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు అతడ్ని విడిచిపెట్టాలి లేదా మృతుని బంధువులు లేదా మృతుని బంధువులు రక్తశుల్కం స్వీకరించి హంతకుడ్ని విడిచి పెట్టగలరు. ఈ విషయంలో హంత. కుడు మంచితనంతో, సంతోషంతో విధించబడిన రక్తశుల్కం చెల్లించాలి. (179) హత్యకు గుర్తైన శిక్ష (ఖిసాస్) మాత్రమేనని అల్లాహ్ బోధించాడు. ప్రజలకు ఈ విషయం తెలిసిన తరువాత అంటే మనం ఇంకొకరిని హత్య చేస్తే దానికి బదులుగా మనల్ని హత్య చేయడం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా మనసుల్లో భయం ఉంటుంది. ప్రజలు పరస్పరంగా అత్యాచారానికి ధైర్యం చూపరు. ఈ విధంగా సమాజంలో అందరి ప్రాణాలు భద్రంగా ఉంటాయి. అందరు సుఖశాంతులలో జీవితం గడుపుతారు. ఈ చట్టం ఎక్కడైతే అమలులో ఉందో అంటే సౌదీ అరబ్‌లో ఇలాంటి సమాజాన్ని మనం చూడగలం.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا
كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝
أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ
عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ
يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ ۚ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ
تَعْلَمُونَ ۝ شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ
ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَ
ٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن
كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ
يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟
ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ۝

183. విశ్వసించిన ప్రజలారా, (ఉపవాసం) సౌమ్ మీ కొరకు విధిగా నిర్ణయించబడింది. ఏ విధంగా మీకు పూర్వం వారికి కూడ విధించబడిందో. దీని వల్ల మీలో భయ భక్తులు జనించే అవకాశం ఉంది.

184. ఈ రోజా (ఉపవాసం) కొన్ని దినములు మాత్రమే. కాని మీలో, ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులైనా లేక ప్రయాణంలో ఉన్నా వేరేదినాలలో ఆ ఉపవాస దినాలను పూర్తి చెయ్యాలి.
ఉపవాసం ఉండే శక్తి కలవారు. (ఒకవేళ దానిని పాటించకపోతే) పరిహారం చెల్లించాలి. ఒక ఉపవాస దినానికి పరిహారం ఒక పేదవానికి భోజనం పెట్టడం. కాని ఎవరైనా ఇంకా ఎక్కువ పుణ్యం చేస్తే, అది వారికేమేలు. గ్రహించగలిగితే ఉపవాసం ఉండటమే మీకు ఉత్తమం.

185. ఖుర్ఆన్ రమజాన్ నెలలో అవతరించబడింది. మానవులందరికీ మార్గదర్శకం. ఋజు మార్గం చూపే సత్యాసత్యాలను వేరు పరిచే స్పష్టమైన ఉపదేశాలు అందులో ఉన్నాయి. కనుక ఇక నుండి రమజాను నెలను పొందే వ్యక్తి ఆ నెల అంతా విధిగా ఉపవాసం ఉండాలి. కాని వ్యాధిగ్రస్తులైన వారు లేదా ప్రయాణంలో ఉన్నవారు, ఆ ఉపవాస దినాలను వేరే

దినాలలో పూర్తి చెయ్యాలి. అల్లాహ్ మీకు సౌలభ్యం కలుగజేయ్యాలనే అభిలషిస్తాడు. మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాలనే ఆలోచన ఆయనకు లేదు. కనుక మీరు ఉపవాస దినముల సంఖ్యను పూర్తి చెయ్యగలగటానికీ, అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన మహోపదేశానికి మీరు అల్లాహ్ ఔన్నత్యాన్ని కొనియాడటానికీ, ఆయనకు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటానికి ఈ పద్ధతి తెలుపబడుతోంది.

186. నా దాసులు నన్ను గురించి నిన్ను అడిగితే, నేనువారికి అత్యంత సమీపంలోనే ఉన్నాననీ, పిలిచే వాడు నన్ను పిలిచినప్పుడు నేను అతని పిలుపును వింటాను, సమాధానం ఇస్తాననీ కనుక వారు నా సందేశం విని దానిని స్వీకరించాలి. నన్ను విశ్వసించాలి. వారు ఋజు మార్గం పొందే అవకాశం ఉంది. (అని ఓ ప్రవక్తా వారికి తెలుపుము)

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِىْ عَنِّىْ فَاِنِّىْ
قَرِيْبٌ اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا
لِىْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِىْ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۝ اُحِلَّ لَكُمْ
لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى نِسَآئِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ
لَّكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ
كُنْتُمْ تَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ
فَالْئٰنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَكُلُوْا
وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ
الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى
الَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ وَاَنْتُمْ عٰكِفُوْنَ فِى
الْمَسٰجِدِ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ

187. ఉపవాస కాలంలో రాత్రి సమయాలలో మీరు మీ భార్యల వద్దకు పోవడం మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చెయ్యబడింది. వారు మీకు దుస్తులు, మీరు వారికి దుస్తులు. మీరు రహస్యంగా ఆతడి ద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారన్న విషయం అల్లాహ్‌కు తెలిసిపోయింది అయినప్పటికీ ఆయన మీ అపరాధాన్ని మన్నించాడు. మిమ్మల్ని క్షమించాడు. ఇక నుండి మీరు మీ భార్యలతో సంభోగం చేయవచ్చు. అల్లాహ్ మీ కొరకు ధర్మ సమ్మతం చే:న సుఖాన్ని పొందండి.

ఇంకా రాత్రి నలుపు రేఖ నుండి ఉషోదయపు ధవళ రేఖ ప్రస్ఫుటమయ్యే వరకు మీరు తినండి. త్రాగండి, ఆ తరువాత చీకటి పడే వరకు మీ ఉపవాసం పూర్తి చెయ్యండి. కాని మసీదులలో ''ఏతెకాఫ్'' పాటించేటప్పుడు మీరు మీ భార్యలతో సంభోగించకండి. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు వీటి దరిదాపులకు కూడ పోకండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను ప్రజలకు స్పష్టం చేస్తాడు. వారు తమను తాము రక్షించుకుంటారని ఆశించబడుతోంది.

సూరెబఖరా మొదలు 173 ఆయతుల వరకు విశ్వాసాలు, నమ్మకాలు, ఇస్లాం ధర్మాలు ఇంకా యూదుల చెడు కార్యాలు, అవిధేయత, కృతఘ్నత గురించి వివరించబడింది. 177 వ వాక్యం నుండి ఇస్లాం ధర్మాలు నియమాలు మరియు ఇతర ఆజ్ఞలు ప్రస్తావించబడ్డాయి. వెనుకటి ఆయతుల్లో ఖిసాస్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో ఉపవాసం గురించి వివరించబడింది. ఉపవాసము ఇస్లాం విధులలో ఒక ప్రధానమైన విధి.

సౌమ్ అంటే తన్ను తాను ఆపుకొనుట, అన్న పానీయాల నుండి ఆపుకొనుట, దైవ తిరస్కారం నుండి, అసత్యం నుండి, కలహాల నుండి తన్ను తాను ఆపుకొనుట. మొదలైనవి.

ఉపవాసాల ఉద్దేశం, వాటి ఆదేశాలు : ఉపవాసాల వలన దైవభీతి (ముత్తఖీలు) కలవారుగా మారవచ్చు. ముత్తఖీ అంటే అల్లాహ్ కి భయపడే వాడు. పాపకార్యాల నుండి దూరంగా ఉండేవాడు, అల్లాహ్‌కి విధేయులై ఉండేవారు, దైవ తిరస్కారానికి దూరంగా ఉండేవారు మనం ఉపవాసాల ఉద్దేశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి ఉపవాసం ఉంటాడు. అన్నపానీయాలకు దూరంగా ఉంటాడు. కాని, చెడుకు, దూరంగా ఉండడు. చెడు కార్యాలకు దూరంగా ఉండడు. అందువల్ల ఉపవాసం ఉండేవారు అన్న పానీయాలతో పాటు, చెడుకు కూడా దూరంగా ఉండాలి. ఇదే ఉపవాసాల అసలు ఉద్దేశం. ఒక వేళ మనం చెడును విసర్జించక చెడుకు దూరంగా ఉండే ఆలోచన కూడ మనలో లేదంటే మనం రమజాన్ లో ఆకలి దప్పులతో ఉన్నాం కాని అసలు ఉపవాసాల్ని మనం పాటించలేదు.

ఖాల "లిమన్-లమ్" యద అ ఖౌలజ్జురీ వల్ అమలు బిహీ ఫలైస లిల్లాహి హాజతున్ ఫీ అయ్యదఅ తఆమహువషరాహు. (బుఖారి)

మహాప్రవక్త (స) ఉపదేశం "ఎవరైతే (రోజా పాటిస్తున్నప్పటికీ) అసత్యం పలకడం, అసత్యాన్ని ఆచరించడం మానడో అటువంటి వాడు ఆకలి దప్పులతో పడుడటం పట్ల అల్లాహ్‌కు ఏ మాత్రం ఆసక్తి లేదు" (బుఖారి)

ఖాల అస్సియము జున్నతున్, వఇజాకాన యౌమ సౌమ అహదికుమ్ ఫలాయర్ఫసువలా యస్ఖయ ఫఇన్ సాబ్బహు అహదున్ అవ్ ఖాతలహు

ఫల్‌యఖుల్ ఇన్నీ ఇమ్‌రఉన్ సాయిముబ్ (బుఖారి)

మహాప్రవక్త ఇలా ఉపదేశించారు. "రోజా డాలు వంటిది. మీలో ఎవ్వరైనా రోజా పాటిస్తున్నట్లయితే ఆదినాన నోటితో అశ్లీలమయిన పలుకులు పలకరాదు. అల్లరి పనులు చెయ్యరాదు. ఇతరులెవ్వరైనా తిట్టినా, జగడానికి దిగినా, నేను రోజా పాటిస్తున్నాను. అని పలకాలి. (బుఖారీ). రమజాన్ చంద్రుడు చూసిన తరువాత ముస్లిమ్ స్త్రీ, పురుషులపై ఉపవాసాలు విధించబడ్డాయి.

కాని అధిక వయస్సు గలవారు వృద్ధులు లేదా వ్యాధిగ్రస్తులు, ఒక ఉపవాసానికి బదులు ఒక నిరుపేదవానికి భోజనం పెట్టాలి. ప్రయాణీకుడు, రోగి ఉపవాసం వదలగలరు. కాని తరువాత ఖజా ఉపవాసాలు పాటించాలి. ఉషోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు అన్నపానీయాలు, భార్యతో సంపర్కం మొదలైన వాటికి దూరంగా ఉండాలి. ఖుర్‌ఆన్ రమజాన్ నెలలో, లైలతుల్ ఖద్ర్‌లో అవతరించింది. రమజాన్ నెల లైలతుల్ ఖద్ర్ లో లౌహేమహ్‌ఫూజ్ నుండి భూలోక ఆకాశం పై అవతరించబడింది మరియు అక్కడ

బైతుల్ ఇజ్జహ్‌లో ఉంచబడింది. అక్కడ నుండి కొంచెం, కొంచెం చేసి 23 సం. లలో సంపూర్ణంగా అవతరించబడింది. (ఇబ్నెకసీర్).

రమజాన్ లో లైలతుల్ ఖద్ర్ లోలేదా లైలతుల్ ముబారకహ్ లో అవతరించబడిందన్నా ఒకటే అర్థం. ఎందుకంటే లౌహెమహ్‌ఫూజ్ నుండి భూలోక ఆకాశం పై రమజాన్ లోనే అవతరించబడింది. మహా ప్రవక్త ఈ శుభాల నెలలో జిబ్రయిల్ ద్వారా ఖుర్‌ఆన్ పఠించేవారు. వారు మరణించే సంవత్సరం రమజాన్‌లో జిబ్రయీల్ ద్వారా రెండు సార్లు పఠించారు. అంటే మహాప్రవక్త జిబ్రయిల్‌కి ఖుర్‌ఆన్ వినిపించారు.

మహాప్రవక్త రమజాన్ లో మూడు రాత్రులు 23,25,27 లో సహాబాలలో జమాఅత్ గా ఖియాముల్లైల్ చదివారు. అంటేతరావీహ్ నమాజ్ చదివారు. (తిర్మిజి, ఇబ్నెమాజ) 8 రకాత్‌లు తరావీహ్ మరియు విత్‌ర్ కలిపి 11 రకాత్ అవుతాయి. వివరణ జాబిర్ రివాయత్‌లో ఉంది. (తఫ్‌సీర్ అహ్‌సనుల్ బయాన్).

అన్‌ఆయిషత ఖాలత్ కానన్నబియ్యు (స) యుసల్లీ ఫీమా బైన అయ్యఫ్ రుగమిన్ సలాతిల్ ఇషాయి ఇలల్ ఫజ్‌రి ఇహ్‌దా అషరత రకాతిన్ యుసల్లిము మిన్‌కుల్లి రకాతైని వయూ తిరు బివాహిదతిన్ (ముత్తఫకున్ అలైహి).

ఆయిషహ్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు '' మహాప్రవక్త ఇషా మరియు ఫజ్‌ర్ ల మధ్య 11 రకాత్‌ల నమాజ్ చేసేవారు తర్వాత ప్రతి రెండు రకాత్‌ల తర్వాత సలామ్ చేసేవారు. చివర ఒక రకాత్ చదివేవారు. (బుఖారి, ముస్లిమ్).

ఇది బుఖారీ, మరియు ముస్లిమ్‌లోని హదీసు. ఇంకా ఇది సత్యమైన హదీస్. ఈహదీస్ ద్వారా తెలిసేదేమిటంటే మహాప్రవక్త తరావీహ్ మరియు విత్‌ర్ కలిపి 11 రకాత్‌లు చదివేవారు. అందువల్ల 20 రకాత్‌ల తరావీహ్ అన్నది పెద్ద తప్పు.

అన్‌అబీసల మతబ్‌ని అబ్దుర్రహ్‌మాన్ అన్న హుసుయిల ఆయిషతు క్రైఫకానత్ సలాతురసూలుల్లాహి ఫీరమజాన, ఫఖాలత్ మాకానయజీదు ఫీ రమజాన వలాఫీ గైరిహీ అలా ఇహ్‌దా అషరత రకాతిన్ యుసల్లీ అర్‌బఅన్ ఫలా తస్‌అల్ అన్ హుస్‌ని హిన్నవతూలిహిన్న సుమ్మ యుసల్లీ అర్‌బ అన్ ఫలా తస్‌అల్ అన్ హుస్‌ని హిన్న వ తూలిహిన్న సుమ్మ యసల్లీ సలాసన్. (బుఖారి).

అబుసల్మబిన్ అబ్దుర్రహ్మాన్ (ర) ఆయిషహ్ (ర) తో ఇలా ప్రశ్నించారు. రమజాను లో మహాప్రవక్త యొక్క రాత్రి నమాజ్ ఏలా ఉండేది? '' దానికి ఆయిషః... (ర) ఇలా సమాధానమిచ్చారు. '' మహాప్రవక్త రమజాన్‌లోనూ, ఇతర దినాల్లోను. 11 రకాత్‌లే చదివేవారు, నాలుగు రకాతులు చదివే వారు. అవి దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. మరల నాలుగు రకాతులు చదివేవారు. అవి కూడా దీర్ఘంగా భక్తి శ్రద్ధలతో నిండి ఉండేవి. తరువాత మూడు రకాతులు విత్‌ర్ నమాజ్ చదివే వారు. (బుఖారి).

ఈ హదీస్ బుఖారీ లోనిది. మరియు సత్యమైనది ఈ హదీస్ ద్వారా మహాప్రవక్త తరావీహ్, విత్ర్ కలిపి కేవలం ౧౧ రకాత్‌లు చదివే వారు.

అందువల్ల ౨౦ రకాత్‌ల తరావీహ్ ఎంత మాత్రం సున్నతే రసూల్ కాదు. సున్నతే రసూల్ కేవలం ౮ రకాత్‌లే.

---

౧౮౮. మీరు పరస్పరం ఒకరి ధనాన్ని మరొకరు అన్యాయంగా కబళించకండి. బుద్ధిపూర్వకంగా, అక్రమమైన రీతిలో ఇతరుల ఆస్తిలో కొంత భాగం కాజేసే దురుద్దేశంతో దానిని న్యాయనిర్ణేతల వద్దకు తీసుకొని పోకండి.

౧౮౯. ప్రవక్తా, తరిగే పెరిగే చంద్రుని గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తుంటారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు తేదీల లెక్కకూ, హజ్‌కాలనిర్ణయానికి అవి చిహ్నాలు. ఇంకా వారికి ఇలా చెప్పు. మీరు మీ ఇళ్ళలోకి వాటి వెనుక భాగం నుండి ప్రవేశించడం సత్కార్యం ఎంత మాత్రం కాదు. దైవాగ్రహానికి దూరంగా ఉండటమే అసలు నిజమైన సత్కార్యం కనుక మీరు వాకిళ్ళ నుండే ఇళ్ళల్లోకి ప్రవేశించండి. అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. బహుశా మీకు వాస్తవమైన సాఫల్య భాగ్యం కలుగవచ్చు.

౧౯౦. మీతో పోరాడే వారితో మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడండి. కాని హద్దులు మీరకండి. హద్దులు అతిక్రమించే వారిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

౧౯౧. మీకు వారు ఎక్కడ ఎదురైనా, మీరు వారితో పోరాడండి. మిమ్మల్ని వారు ఎక్కడ నుండి పారద్రోలారో, మీరూ వారిని అక్కడి నుండి పారద్రోలండి. ఫిత్నా (పీడన) చంపటం కంటే చెడ్డది. మస్జిదె హరామ్ వద్ద వారు మీతో యుద్ధం చెయ్యనంత వరకు, మీరూ వారితో యుద్ధం చెయ్యకండి. కాని వారే అక్కడ కయ్యానికి కాలు దువ్వితే, మీరు వారిని చంపటానికి వెనుకాడకండి. అవిశ్వాసులకు ఇదే తగిన శిక్ష.

وَلَا
تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ اِلَى
الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ
وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ۭ قُلْ هِىَ
مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۭ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا
الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا
الْبُيُوْتَ مِنْ اَبْوَابِهَا ۠ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝
وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا
تَعْتَدُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ۝ وَاقْتُلُوْهُمْ
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ وَاَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ
وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ
فَاقْتُلُوْهُمْ ۭ كَذٰلِكَ جَزَاۗءُ الْكٰفِرِيْنَ ۝ فَاِنِ انْتَهَوْا
فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ
فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ۭ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا
عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۝ اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ
الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ قِصَاصٌ ۭ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ
فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۠
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۝
وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى
التَّهْلُكَةِ ۚ وَاَحْسِنُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۝

౧౯౨. వారు యుద్ధం చేయడం మానుకుంటే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు. కరుణించేవాడు అనే విషయం తెలుసుకోండి.

౧౯౩. పీడన (ఫిత్నా) అంతమయ్యేవరకు దైవధర్మం స్థాపించబడే వరకు మీరు వారితో యుద్ధం చేస్తూనే ఉండండి. ఒక వేళ వారు దానిని మానుకుంటే, దౌర్జన్యపరులను తప్ప మరెవ్వరినీ శిక్షించకూడదు.

౧౯౪. నిషిద్ధమాసానికి బదులు నిషిద్ధమాసమే. నిషేధాలన్నింటినీ అందరూ సమానంగా గౌరవించవలసిందే. కనుక మీపై ఎవరన్నా దాడి చేస్తే, మీరూ వారిపై అదే విధంగా దాడి చెయ్యండి. అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. దైవభీతి గల వారితోనే అల్లాహ్ ఉంటాడు. అనే విషయం తెలుసుకోండి.

౧౯౫. అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టండి. చేతురాలా మిమ్మల్ని మీరు వినాశనం పాలు చేసుకోకండి. మేలు చెయ్యండి. నిస్సందేహంగా మేలు చేసేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో అల్లాహ్ తఆలా ఉపవాసాల గురించి ఆదేశాలను ప్రస్తావించాడు. ఇంకా వాటిని వివరించాడు. అంతేకాక రమజాన్ రాత్రులలో తినుట, త్రాగుట గురించి అనుమతించాడు, ఇప్పుడు ఈ ఆయతుల్లో ఇతరుల సంపదను అధర్మంగా అనుభవించుట హరామ్ (నిషిద్ధం) అని, హరామ్ ధనం పగలైనా, రాత్రయినా ఎప్పుడూ అనుభవించకూడదని వివరించబడింది. రమజాన్ సంబంధం చంద్రుని చూడటంతో ఉంది. అందువల్ల చంద్రుని గురించి ప్రస్తావిస్తూ చంద్రుని వల్ల ఉపవాసాల సమయముల్లోను ఈదైన్‌లలోను, హజ్ సమయాలు తెలుసుకోవడానికి అనేక లాభాలు ఉన్నాయని వివరించ బడింది.

జిహాద్

జిహాద్ అంటే అంటే శక్తి వంచన లేకుండా ప్రయత్నం, కృషి, సాధన అని అర్థం. అల్లాహ్ తఆలా ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేసే ఆదేశాన్నిచ్చాడు. అంటే ఖుర్ఆన్ సందేశాలను ప్రచారం చేయటంలోను, వ్యాపింపజేయటంలోను, పూర్తి కృషి చేయండి. మహా ప్రవక్త (స) పగలు, రాత్రి, ఎల్లప్పుడు ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని వ్యాపింపజేసేవారు. ఇళ్ళల్లో, వీధుల్లో, బజారుల్లో ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని వినిపించేవారు. అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు మహాప్రవక్తనూ, ముస్లింలను మక్కా నగరంలో అనేక రకాలుగా హింసించారు. బాధించారు అప్పుడు మహా ప్రవక్త, ముస్లింలు నిస్సహాయులై మదీనా కిహిజ్రత్ చేసారు. (వలసపోయారు). మదీనాలో ముస్లింలు సొంతంగా జీవితం గడుపుతుండే వారు. ఆ వెంటనే అవిశ్వాసులు బహుదైవారాధకులు యూదులు ముస్లిముల జీవనం దుర్భరం చేసారు. ముస్లిముల ధన, మాన, ప్రాణాలకు ప్రమాదం వాటిల్లింది. ఇంకా ఇస్లామ్ వ్యాప్తిని నిరోధించడానికి, ఇస్లామ్ విడిచిపెట్టడానికి ప్రయత్నాలు చేయబడ్డాయి. అప్పడు అల్లాహ్ తఆలా ముస్లిమ్‌లను కరవాలం ద్వారా జిహాద్ చేసే అనుమతి ఇచ్చాడు ఆకాలంలో.

ముస్లింలు తమ మతం కొరకు, తమ ధన మాన ప్రాణాల రక్షణ కొరకు జిహాద్ చేసారు. ఏసెక్యులర్ దేశంలోనూ జిహాద్ లేదు. ఎందుకంటే సెక్యులర్ దేశంలో ప్రజలకు తమ మతాన్ని అనుసరించే హక్కు ఉంటుంది. నమాజ్ చదవడానికి, రోజా ఉండటానికి హజ్ చేసే హక్కు ఉంటుంది. మస్‌జిద్‌లు నిర్మించే హక్కు ఉంది. ఇస్లామ్ సందేశం ప్రచారం చేసే హక్కు ఉంది అందువల్ల సెక్యులర్ దేశంలో జిహాద్ లేదు.

౧౯౫. ఒక వేళ మీరు ధర్మ సందేశ ప్రచారంలో తమ ధనం ఖర్చు చేయకపోతే మన రాబోయే తరం ఇస్లాం అంటే ఏమిటో తెలియక అల్లాహ్‌కి సాటి కల్పించటానికి. బిద్‌అత్‌లకి గురవుతుంది. అందువల్ల మనం సత్య ధర్మసందేశ ప్రచారంలో ధనాన్ని, ఖర్చు చేయాలి. ఇదే విధంగా జాతి అభివృద్ధికి, సాఫల్యానికి, జాతి యొక్క విద్యా సమస్యలను పరిష్కరించటం తప్పనిసరి దాని కొరకు ధనం ఖర్చు చేయాలి. ఉదాహరణకి మద్రాస్ లోని ఒక ప్రాంతంలో ముస్లిమేతరుల ఒక స్కూలులో ౫౦౦ మంది ముస్లిం విద్యార్థులు విద్య, అభ్యసిస్తూ ఉండేవారు. ఆ స్కూలు వారు ముస్లిం విద్యార్థులను తమ స్కూలు నుండి తీసేసారు. దీని వల్ల అక్కడి ముస్లింలు "ఇప్పుడు మన పిల్లల భవిష్యత్తు ఏమిటి" అని ఆందోళనకు గురయ్యారు మన ముస్లింల స్కూలు లేదే అని విచారించారు. ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ముస్లింలంద రూ కలిసి ఒక ముస్లిం ధనవంతుని వద్దకు వెళ్లారు అతని పేరు. సి. అబ్దుల్ హకీమ్, జరిగినదంతా అతనికి వినిపించారు. ఒక స్కూలు ఆవశ్యకత చాలా ఉందని వేడుకున్నారు. స్కూలు లేకపోతే ముస్లింలు చాలా నష్టపోతారని చెప్పారు. వెంటనే అతను ఒక ఫంక్షన్ హాలు కొని దాన్ని స్కూల్‌గా మార్చారు. దానికి ముస్లిం హైస్కూలు అని పేరు పెట్టారు. ఈ స్కూలు సుమారు, ౬౦ లేదా 7౦ సం, ల నుండి నడుస్తుంది. ఇప్పుడు ఈ స్కూలులో ౩౦౦౦ మంది విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు. సి. అబ్దుల్ హకీమ్ గారు తన ధనాన్ని ముస్లిం జాతి అభివృద్ధికి ఖర్చు చేసారు. అల్‌హందులిల్లాహ్ అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు లక్ష కన్నా ఎక్కువ మంది విద్యార్థుల కు దీని వల్ల లాభం కలిగింది.

---

౧౯౬. హజ్ ను, ఉమ్‌రహ్ ను అల్లాహ్ సంతోషం కోసం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకుంటే దానిని నెరవేర్చండి. మార్గమధ్యలో చిక్కుకుంటే మీరు ఇవ్వగలిగిన ఖుర్‌బానీ ని అల్లాహ్ కు సమర్పించండి ఖుర్‌బానీ తన స్థానం చేరనంత వరకు మీరు శిరోముండనం చేయించుకోకండి. కాని మీలో ఎవరైన వ్యాధిగ్రస్తులై లేదా తల బాధకులోనై (ఖుర్బానీ) తన స్థానానికి చేరక మునుపే) శిరోముండనం చేయించుకుంటే దానికి పరిహారంగా ఉపవాసం ఉండాలి. లేక దాన ధర్మాలు చెయ్యాలి. లేక ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. తరువాత శాంతి భద్రతలు నెలకొన్నట్లయితే (మీరు హజ్‌కు ముందే

وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ؕ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا
اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوْا رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى
يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهٗ ؕ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيْضًا
اَوْ بِهٖۤ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِّنْ صِيَامٍ اَوْ
صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَاۤ اَمِنْتُمْ ٚ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ
اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ
يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِى الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا
رَجَعْتُمْ ؕ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ
اَهْلُهٗ حَاضِرِى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ

వక్కా చేరుకున్నట్లయితే) ఈ అవకాశం వినియోగించుకుంటూ హజ్ కాలం వచ్చే వరకు మీలో ఎవరైనా ఉమ్‌రహ్ చేసినట్లయితే వారు తమ శక్తి కి తగిన విధంగా ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. ఖుర్బానీ ఇవ్వలేక పోతే, హజ్ కాలంలో మూడు ఉపవాసాలు ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన పిదప ఏడు ఉపవాసాలు. ఈ విధంగా మొత్తం పది ఉపవాసాలు ఉండాలి. మస్జిదె హరామ్ కు సమీపంలో ఇల్లు లేని వారికే ఈ సౌకర్యం వర్తిస్తుంది. అల్లాహ్ ఇచ్చే ఈ ఆజ్ఞలను మీరు ఉల్లంఘించకండి. అల్లాహ్ కఠినంగా శిక్షించేవాడని మీరు స్పష్టంగా తెలుసుకోండి.

౧౯౭. హజ్ మాసాలు అందరికీ తెలిసినవే. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో హజ్ చేసే సంకల్పం ఉన్న వ్యక్తి అప్రమత్తుడై మెలగాలి. హజ్ సమయంలో అతడు కామ చేష్టలకు , దుష్కార్యాలకూ, ఘర్షణలకూ దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే ఏ పుణ్య కార్యమైనా అది అల్లాహ్‌కు తెలుస్తుంది. హజ్ యాత్రకు ప్రయాణ సామాగ్రిని తీసుకెళ్ళండి. భయభక్తులు అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామాగ్రి, కనుక వివేకవంతులారా, నాకు అవిధేయత చూపకండి.

౧౯౮. హజ్ యాత్రతో పాటు మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహం అన్వేషిస్తే అందులో దోషం లేదు. అరఫాత్ నుండి బయలు దేరి మష్‌అరె హరామ్ (ముజ్‌దలిఫా) వద్ద ఆగి అల్లాహ్‌ను స్మరించండి అల్లాహ్ మీకు బోధించిన విధంగా ఆయనను స్మరించండి. వాస్తవానికి మీరు పూర్వం మార్గ ం తప్పి నడిచేవారు.

౧౯౯. తరువాత ప్రజలంతా ఏ స్థలం నుండి వెనుకకు మరలుతారో , అదే స్థలం నుండి మీరూ మరలండి. క్షమించమని అల్లాహ్‌ను వేడుకోండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడునూ.

مَعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ
ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم
مِّنْ عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ
وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ لَمِنَ
ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ
رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ
خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى
ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ
وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾ وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ فِىٓ أَيَّامٍ
مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِى يَوْمَيْنِ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ
وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

౨౦౦. మీ హజ్ విధులను ముగించిన తరువాత, మీరు మీ తాత ముత్తాలను పూర్వం స్మరించే దానికంటే అధికంగా అల్లాహ్‌ను స్మరించండి. (కాని అల్లాహ్‌ను స్మరించే వారిలో కూడ ఎంతో వ్యత్యాసం ఉంది.. వారిలో కొందరు ''మా ప్రభూ! మాకు ఈ లోకంలోనే అన్నీ ప్రసాదించు'' అని ప్రార్థిస్తారు. అలాంటి వారి పరలోకంలో ఏ భాగమూ లేదు.

౨౦౧. మరి కొందరు ఈ విధంగా ప్రార్థిస్తారు. ''మా ప్రభూ, ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోను, మాకు మంచిని ప్రసాదించు. మమ్మల్ని నరకబాధనుండి కాపాడు.

౨౦౨. ఇలాంటి వారు తమ సంపాదనకు అనుగుణంగా ఉభయ లోకాలలో తమ వాటాను పొందుతారు. లెక్క తేల్చటం అల్లాహ్‌కు ఎంతో సేపు పట్టదు.

౨౦౩. మీరు అల్లాహ్ నామ స్మరణ లో గడుపవలసిన రోజులు లెక్కకు కొన్ని మాత్రమే త్వరగా రెండు రోజులలోనే ఇక్కడ నుండి తిరిగి వెళ్ళితే అది ఏమాత్రం దోషం కాదు. ఎవరైనా ఇంకా కొంత కాలం ఉండి. తిరిగి వెళ్ళినా తప్పలేదు. అయితే ఆదినాలను అతడు భయభక్తులతో గడపాలి. అల్లాహ్ పట్ల అవిధేయతకు దూరంగా ఉండండి. ఒక రోజు మీరంతా ఆయన సన్నిధిలో హాజరు కావలిసి ఉంది అని బాగా తెలుసుకోండి.

---

౧౯౭. వలిల్లాహి అలన్నాసి హజ్జుల్ బైతి మనిస్తతా అ ఇలై హి సబీలా (ఆలి ఇమ్రాన్ ౯౭) ఎవరైతే కాబతుల్లాహ్ వరకు వెళ్ళగలరో వారిపై హజ్ విధించబడింది. ఖాల అల్‌హజ్జుమ(రతన్ ఫమన్ జాద ఫహువ తతవ్వుఉన్. హజ్ కేవలం ఒకేసారి విధించబడింది. ఒకటికి మించి ఎక్కువ సార్లు (అబుదావూద్, అహ్మద్) చేస్తే అది నఫిల్ ప్రార్థన అవుతుంది.

ఖాల మన్ హజ్జ లిల్లాహి ఫలమ్‌యర్‌ఫస్ వలమ్ యఫ్‌సుఖ్ రజ అ కయౌ మిన్ వలదత్ హు ఉమ్ము హు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

ఎవరు కామ చేష్టలకు, దుష్కార్యాలకు దూరంగా ఉండి హజ్ చేస్తారో అతని పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి. తల్లి గర్భం నుండి జన్మించినట్లు పరిగణించబడుతాడు.

ఖాల అల్‌హజ్జుల్ మబ్‌రూర్ లైసలహుజజా ఉన్ ఇల్లల్ జన్నహ్. (అహ్మద్. మహా ప్రవక్త ఇలా ప్రవచించారు. ''హజ్జె మబ్‌రూర్) కిబదులు స్వర్గం మాత్రమే లభిస్తుంది. ''(హజ్ మబ్‌రూర్ అంటే భక్తి శ్రద్ధలతో మహా ప్రవక్త సున్నత్ ప్రకారం చేయబడిన హజ్ అని అర్థం).

ఖాల మన్ అరాదల్ హజ్జ ఫల్‌యస్ తాజల్. ఫఇన్నహు ఖద్ యమ్‌రజుల్ మరీజ వ తజిల్లు(రాహిలత వ తారుజుల్ హాజత. రసూలుల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించారు. ''హజ్ చేద్దామని నిర్ణయించుకున్న వ్యక్తి హజ్ చేయడంలో త్వరపడాలి. ఎందుకంటే అతని ఆరోగ్యం చెడిపోవచ్చు. వాహనము అందుబాటులో ఉండకపోవచ్చు. మార్గం కష్టతరం అయిపోవచ్చు. ప్రస్తుతం ఉన్న ధనం ఉండకపోవచ్చు ఇతర ఏ కారణమైనా కావచ్చు. (ఇబ్నెమాజా)

నోట్: పరిస్థితులు ఎలా ఉంటాయో చెప్పలేము: బైతుల్లాహ హజ్ చేసే సౌభాగ్యం చేజారిపోవచ్చు. అందువల్ల హజ్ చేయడంలో త్వరపడండి.

హసన్ ఇలా ప్రవచించారు. ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు. నగరాలలో గూఢచారులను పంపిద్దామనుకుంటున్నాను. ఎవరు ధనం ఉండి కూడా, హజ్ వారి పై విధి అయిన తరువాత కూడా వారు హజ్ చేయటం లేదో వారిపై పన్ను విధించాలని అనుకుంటున్నా పన్ను అనేది ముస్లిమేతరులపై విధిస్తారు. వీరు ముస్లిములే అయితే వారు హజ్ చేస్తారు. వీరు హజ్ చేయడం లేదు. అంటే వీరు ముస్లింలు కాదు. ఎవరు మక్కా వెళ్ళగలరో అతని పై హజ్ విధించబడింది. ఈనాడు చాలా మంది (మున్‌తఖా) ముస్లింలు మక్కా వెళ్ళే శక్తి గలిగి యున్నారు. వారు తప్పక హజ్ చేయాలి. ఓ ధనవంతులారా, లక్షల ఆస్తి అమ్మి, అప్పు చేసి వ్యాపారం చేస్తారు. కాని హజ్ చేద్దామని ఏనాడూ ఆలోచించరు. కొందరి నెల సరి ఆదాయం లక్షల్లో ఉంది. వాళ్ళు దాన్ని ఖర్చు చేస్తారు. ఆస్తి పాస్తులు కొంటారు. కాని హజ్ గురించి ఆలోచించరు. కొందరు తమ పిల్లలు పెళ్ళిళ్ళు ముందు జరగాలని తరువాత హజ్ చేద్దామని అనుకుంటారు. మరికొందరు హజ్ గురించి ఇప్పుడే తొందర, వెంట్రుకలు తెల్లబడిన తరువాత చేద్దాం అని అనుకుంటారు. ఇవన్నీ అనవసరమైన ఆలోచనలు, హజ్ విధిని నిర్వహించడం చాలా గొప్ప ప్రార్థన.

హజ్ చేయడం వల్ల పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి. ఇంకా హజ్ కి ప్రతి ఫలం స్వర్గం లభిస్తుంది.

ఉమ్‌రహ్ హజ్ ఇంకో విధంగా కూడా ఉంది. దాన్ని హజ్జె అస్‌గర్ అని కూడా అంటారు. హజ్ మరియు ఉమ రహ్‌లో భేదం ఉంది. హజ్ అనేది జిల్‌హిజ్జహ్ 8 - 13 తేదీల మధ్య చేయబడుతుంది. కాని ఉమ్‌రహ్ ఇతర రోజుల్లో ఎప్పుడైనా చేయవచ్చు. అయితే ఉమ్‌రహ్‌కు కూడా ఇదే విధంగా ఇహ్‌రామ్ ధరించాలి. అదే విధంగా సఫామర్వాల సయీ చేయబడుతుంది. ఇంకా అదే విధంగా తవాఫ్ చేయబడుతుంది. హజ్ లో ఖుర్‌బానీ మరియు వుఖూఫ అరఫహ్ ఉంది. కాని ఉమ్‌రాహ్‌లో లేదు. హజ్ ఒక సామూహిక ప్రార్థన. కాని ఉమ్‌రహ్ వ్యక్తి గత ప్రార్థన. రసూలుల్లాహ్ 7 వ హిజ్రీలో ఉమ్‌రహ్ చేసారు.

127. ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ప్రవచించారు. ఒకసారి యమన్ వాళ్ళు హజ్ కొరకు వచ్చారు. వారు తమతో పాటు ప్రయాణ సామాగ్రి తేలేదు. ఇంకా మేం అల్లాహ్ పై భారం వేస్తున్నాము'' అన్నారు. ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయత్ అవతరింపజేసాడు. (బుఖారి).

అల్లాహ్ పై భారం వేసే ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు. హజ్‌కి బయలుదేరినప్పుడు ప్రయాణ ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకోండి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ పై భారం వేయండి. మీ వంతు బాధ్యత నిర్వర్తించండి. ఆ పై అల్లాహ్‌ని నమ్మండి..

128. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ఇలా అన్నారు. ఉకాజ్, మజ్‌న ఈ రెండు అజ్ఞాన కాలపు ప్రముఖ మార్కెట్లు. ప్రజలు హజ్ కాలంలో వ్యాపారం చేయడాన్ని పాపంగా పరిగణించే వారు దీన్ని గురించి సహాబా రసూలుల్లాహ్ ని ప్రశ్నించారు. ఆ వెంటనే హజ్ సందర్భంగా వ్యాపారం చేయటం లో ఎలాంటి పాపం లేదని ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (బుఖారీ).

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِيْ قَلْبِهٖ ۙ وَهُوَ اَلَدُّ
الْخِصَامِ ۝ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ
فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الْفَسَادَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۭ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ وَمِنَ
النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ نَفْسَهُ ابْتِغَاۗءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۭ
وَاللّٰهُ رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا
فِي السِّلْمِ كَاۗفَّةً ۠ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۭ
اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا
جَاۗءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ
الْغَمَامِ وَالْمَلٰۗىِٕكَةُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝ سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ
مِّنْ اٰيَةٍۢ بَيِّنَةٍ ۭ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْۢ
بَعْدِ مَا جَاۗءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝
زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ
مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۘ وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۭ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

౨04. మానవుల్లోని కొందరి మాటలు ఇహలోక జీవితంలో నిన్ను ఎంతో రంజింపచేస్తాయి. తన సంకల్పశుద్ధిని గురించి అతడు అల్లాహ్‌ను మాటి మాటికి సాక్షిగా నిలబెడతాడు. వాస్తవానికి అతడు సత్యానికి బద్ధ విరోధి..

౨05. అతడికి అధికారం లభించినప్పుడు అతడు లోకంలో కల్లోల వ్యాప్తికీ, పంటపొలాల విధ్వంసానికే, మానవ జాతి వినాశానికీ నిత్యం కృషి చేస్తాడు. అల్లాహ్ కల్లోలాన్ని ఏ మాత్రం సహించడు.

౨0౬. ''అల్లాహ్‌కి భయపడు'' అని అతనితో అన్నప్పుడు, అహంభావం అతడిని పాపకార్యం వైపుకు పోయేలా చేస్తుంది. అలాంటివారికి తగిన స్థలం నరకమే. అది మహా చెడ్డ నివాసం.

౨07. మరో వైపు మానవుల్లోనే మరికొందరు అల్లాహ్ సంతోషం పొందడానికే తమ పూర్తి జీవితాన్ని అంకితం చేస్తారు. అల్లాహ్ తన అటువంటి దాసుల్ని అమితంగా ప్రేమిస్తాడు.

౨0౮. విశ్వాసులారా , మీరు పూర్తిగా ఇస్లామ్‌లో ప్రవేశించండి షైతాను అడుగు జాడలు త్రొక్కకండి. వాడు బద్ధ శత్రువు.

౨0౯. స్పష్టమైన హితోపదేశాలు మీ వద్దకు వచ్చిన తర్వాత కూడా మళ్ళీ తప్పటడుగు వేస్తే, అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడూ, సర్వజ్ఞుడూ అ విషయం బాగా తెలుసుకోండి.

౨10. మేఘాల నీడలలో దూతలు రావాలనీ, అల్లాహ్ వారి ముందు స్వయంగా ప్రత్యక్షమై వారిని గురించి తీర్పు చెప్పే సమయం కోసం వారు వేచి ఉన్నారని దాని అర్థమా ? చివరకు అన్ని వ్యవహారాలూ అల్లాహ్ వైపుకే మరలుతాయి.

౨౹౹. మేము ఎన్ని స్పష్టమైన సూచనలు వారికి చూపించామో ఇస్రాయిలు వంశీయులను అడగండి. ఇంకా, అల్లాహ్ అనుగ్రహ భాగ్యం కలిగిన తరువాత దాన్ని దౌర్భాగ్యంగా మార్చుకుంటే అల్లాహ్ కఠినంగా శిక్షిస్తాడో కూడా వారిని అడగండి.

౨౹౨. అవిశ్వాస వైఖరిని అవలంబించిన వారికి ఇహలోక జీవితం ప్రియమైనదిగా కనిపించేలా చేయబడింది. వారు విశ్వాస వైఖరి అవలంబించిన వారిని పరిహసిస్తారు. కాని తీర్పుదినం నాడు భయభక్తులు కలవారే వారి కంటే ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారు. ఇక ఐహిక సంపదనైతే తాను కోరిన వారికి లెక్క లేకుండా అల్లాహ్ ప్రసాదిస్తాడు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో రోజా, సదఖా మరియు హజ్ గురించి వివరించబడింది. వాటి ద్వారా మానవుని విశ్వాసం, నైతికత వృద్ధి చెందుతాయి. ఈ ఆయతుల్లో మోమిన్ మరియు మునాఫిక్ ల గురించి ప్రస్తావించబడింది. (౨౦౫-౨౦౬) కపటాచారులను మునాఫిక్‌లు అంటారు. వీరు మంచిని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు చెడ్డవారై ఉంటారు. ఇస్లామ్‌ని ప్రదర్శిస్తారు. కాని వారు కాఫిర్లయి ఉంటారు.

౨౦౭. ఒక మునాఫిక్ గురించి పై ఆయతుల్లో వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో మోమిన్ గురించి. అల్లాహ్ కోసం తన సర్వస్వాన్ని త్యాగం చేసేవారే సత్యమైన మోమిన్ మరియు ముస్లిమ్ ఇస్లామ్ కొరకు తన ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారు. తన ప్రాణాల్ని త్యాగం చేసేవారు వీరే ముస్లిములు ఈ ఆయత్ సుహైబ్ రూమీ గురించి అవతరించబడింది. అతను మక్కా నుండి హిజ్రత్ చేసి మదీనా వెళ్తున్నప్పుడు కాఫిర్లు, ముష్రికులు అతన్ని అడ్డగించారు అప్పుడు సుహైబ్ రూమీ వాహనం పై నుండి దిగి విల్లమ్ములను తన చేతిలోకి తీసుకొని ఇలా అన్నారు.

''ఓ అవిశ్వాసులారా , మీకు తెలుసు నా బాణం గురి తప్పదని, నా గురి తప్పదని. నా వద్ద ఈ బాణాలు ఉన్నంతవరకు నన్ను మీరు ఏం చేయలేరు. నా వద్ద బాణాలు అయిపోయినా నా వద్ద ఖడ్గం ఉంది. ఈ ఖడ్గం నా చేతిలో ఉన్నంత వరకు మీరు నా దగ్గరకు రాలేరు. అప్పుడు కాఫిర్లు ఇలా అన్నారు. మీరు ఇక్కడికి వచ్చినపుడు పేదవారు. ఇప్పుడు మీరు ధనవంతులు మీరు ఇక్కడ సంపాదించిన ధనం అంతా మాకు ఇచ్చి వెళ్ళండి. సుహైబ్ రుమీ తన సంపాదనంతా వారికి ఇచ్చి వేసి మదీనా వెళ్ళిపోయారు. అప్పుడు రసూలుల్లాహ్ ఇలా అన్నారు. ''సుహైబ్ వ్యాపారం చాలా లాభంగా ఉంది. అంటే అల్లాహ్ మార్గంలో తన సంపదనంతా త్యాగం చేసి మదీనా వచ్చారు.

(౨౦౮-౨౦౯) విశ్వాసులతో ఇస్లాం ను పూర్తిగా ఆచరించమని బోధించబడుతుంది. మీకు ఇష్టం వచ్చిన వాటి పై అమలు చేయడం, ఇష్టం లేని వాటిని వదిలేయడం, లాభం ఉన్న వాటిని అమలు చేయడం,

నష్టం ఉన్న వాటిని వదిలేయడం అనేది ఈమాన్ మరియు ఇస్లాం కానేకాదు. ఇస్లామ్ అంటే అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞలను పూర్తిగా పాలించడం మాత్రమే. దేన్ని గురించి అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆజ్ఞాపిస్తారో దాన్ని చేయటం. వేటి నుండి వారిస్తారో వాటికి దూరంగా ఉండాలి. అందులో మన లాభ నష్టాలను చూడకూడదు. అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్త యొక్క తీర్పును శిరసావహించాలి. మనకు ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా సరే. కొందరు ఇస్లామ్ అంటే మస్‌జిద్‌లలో నమాజ్ చేయటం ఉపవాసాలు ఉంచటం వరకే సరిపెట్టుకున్నారు. వ్యాపారం లో ఇస్లాం లేదని, తమకు ఇష్టం వచ్చినట్లు మోసంచేయవచ్చని కొలతలలో, తూనికలలో మోసం చేయవచ్చని వివాహాల్లో ఇస్లాం అవసరం లేదని, వివాహాల్లో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు ఆచారాలను సృష్టించవచ్చని, పెళ్ళికొడుకు కట్నం తీసుకోవచ్చని, పూలహారాలు, మూఢాచారాలు, ధనం ఇష్టం వచ్చినట్లు, ఖర్చు చేయవచ్చనీ, వివాహాల్లో పాటలు, డాన్స్, బ్యాండ్‌లు మొదలైనవి తప్పకుండా ఉండాలని, వివాహంలో మహర్ అప్పగా, కట్నం నగదు గా ఉండవచ్చని వివాహ విషయాలు అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు ఇష్టం ఉన్నా లేకున్నా మనకు ఇష్టంగా ఉండాలనీ, కొందరు భావిస్తున్నారు. ఇలాంటి ఇస్లాం ఇస్లామ్ కాదు. కుఫ్ర్ అవుతుంది. ఇలాంటి ఆలోచన కూడా పాపమే. ముస్లిమ్ యొక్క పూర్తి జీవితం ఇస్లాం పరిధిలో ఉండాలి. ఒక ముస్లిమ్ జీవితాంతం ఇస్లామ్‌కు అనుగుణంగా లేకపోతే అది షైతాన్ ను అనుసరించటమే అవుతుంది. మౌలానా ఆజాద్ దీన్ని గురించి ఇలా అంటున్నారు. ఈమాన్ యొక్క శుభాలు, సాఫల్యాలు పొందాలంటే కేవలం ఇస్లాం స్వీకరిస్తే చాలదు. దాన్ని పూర్తి విశ్వాసంతో పాటు పూర్తి ఆచ రణకు సిద్ధపడాలి.

---

౨౧౩. ప్రారంభంలో మానవులంతా ఒకే మార్గం అనుసరించారు. (కాని తరువాత అభిప్రాయ బేధాలు ఉత్పన్నమయ్యాయి.) అప్పడు అల్లాహ్ ప్రవక్తలను పంపాడు. వారు సత్యమార్గంలో నడిచేవారికి శుభవార్తలు తెలిపేవారు. వక్రమార్గం అనుసరిస్తే దుష్ఫలితాలు కలుగుతాయని హెచ్చరిక చేసేవారు. వారితో పాటు సత్యమైన గ్రంథాన్ని కూడా పంపాడు. సత్యం గురించి ప్రజలలో ఉత్పన్నమయిన విభేదాలు పరిష్కరించటానికి, ఈ విభేదాలను సృష్టించిన వారు సత్యజ్ఞానం ప్రసాదింపబడిన వారే స్పష్టమైన హితోపదేశాలు పొందిన తరువాత కూడ వారు కేవలం పరస్పరం అన్యాయం చేసుకునే ఉద్దేశ్యంతో అసలు సత్యాన్ని వదలి విభిన్న పద్ధతులను సృష్టించుకున్నారు. అయితే ప్రవక్తలను విశ్వసించిన వారికి అల్లాహ్ తన అనుమతి తో ప్రజలు వివాదపడిన సత్యాన్ని పొందే మార్గం చూపాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ఋజుమార్గం చూపుతాడు.

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَّاحِدَةً فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ
مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ
بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ
وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللّٰهُ
الَّذِينَ اٰمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهٖ
وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَّشَآءُ إِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ
أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَّثَلُ
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَآءُ وَ
الضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوا حَتّٰى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ
قَرِيبٌ يَسْئَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَآ أَنْفَقْتُمْ
مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ

وَابْنِ السَّبِيْلِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٢١٥﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢١٦﴾

214. స్వర్గప్రవేశం అంత సులభంగా లభిస్తుందని మీరు భ్రమ పడుతున్నారా ? మీకు పూర్వం విశ్వాసులకు సంభవించినవన్నీ ఇంకా మీకు సంభవించనే లేదే, వారిపై ఆపదలు ఎనలేని వ్యథలు విరుచుకుపడ్డాయి. వారు కుదిపి వేయబడ్డారు. చివరకు అప్పటి ప్రవక్త విశ్వాసులైన అతని అనుచరులు ''అల్లాహ్ సహాయం ఇంకా ఎప్పడొస్తుంది'' అని ఆక్రోశించారు. అప్పడు, ఇదిగో, అల్లాహ్ సహాయం సమీపంలోనే ఉంది '' అని వారిని ఓదార్చటం జరిగింది.

215. ''మేము ఏమి ఖర్చు చెయ్యాలి ' అని అడుగుతున్నారు. ''మీరు ఏమి ఖర్చు చేసినా దానిని మీ తల్లి దండ్రుల కొరకూ, బంధువుల కొరకూ, అనాధ లు, నిరుపేదలు, బాటసారుల కొరకూ ఖర్చు చెయ్యండి. మీరు మేలు చేసినా అది అల్లాహ్‌కి తెలుస్తుంది.'' అని వారికి చెప్పండి.

216. యుద్ధం చెయ్యండి అని మీకు ఆజ్ఞాపించబడింది అయితే అది మీకు ఇష్టంగా లేదు. మీకు నచ్చని విషయమే మీకు లాభ కరం కావచ్చు, మీకు నచ్చే విషయమే మీకు నష్టకరం కావచ్చు, ఈ వాస్తవం అల్లాహ్ కు తెలుసు మీకు తెలియదు.

---

213. సిరాతెముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్ధం.

ఏ జాతి అయినా సిరాతెముస్తఖీమ్ (రుజుమార్గం) పైన నడిస్తే తన గమ్యస్థానానికి చేరుకుంటుంది. ఈ ఆయత్‌లో సిరాతెముస్తఖీమ్ అంటే ఐకమత్యం అని అర్థం. ముస్లింలంతా ఐకమత్యంగా ఉంటేనే గెలుస్తారు. ఈనాడు ముస్లిముల ఈ పతనానికి చాలా వరకు వారి విభేదాలే కారణం. ముస్లిములు తమ విబేధాల్ని వీడితే ఏకం కాగలరు. ఐకమత్యం లో గౌరవం, గెలుపు, అభివృద్ధి మరియు మంచి ఉన్నాయి.

ఈ ఆయతులో భేదాభిప్రాయాల్ని తొలగించటానికే అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ ని అవతరింపజేసాడు. మరియు ప్రవక్తని పంపాడు. అని అల్లాహ్ తఆలా తెలిపాడు. ముస్లిములు తమ దృష్టిని అల్లాహ్ గ్రంథమైన ఖుర్ఆన్ వైపు మరియు ప్రవక్త ఆదేశాలు అయిన సత్యమైన హదీసుల వైపు మళ్ళిస్తే భేదాభిప్రాయాలన్నీ తొలగిపోతాయి.

ఉదాహరణకి ముహర్రమ్ నెల శుభాలు కలదా ? అశుభం కలదా ? దీన్ని గురించి మనం ఖుర్ఆన్ మరియు హదీస్‌లపై దృష్టి సారిస్తే వాటిలో ముహర్రమ్ నెల శుభాల నెల అని ఉంది. ఈ నెలలో వివాహాలు మొదలైన శుభకార్యాలు చేయడం మంచిదని ఉపదేశించబడింది. కాని చాలా మంది ముస్లిములు ఈ ముహర్రమ్ నెలని అశుభం కల నెలని అంటారు. అందువల్ల ఈ నెలలో వివాహాలు జరగవు. ''దీన్ని గురించి ఇలా ఎవరన్నారు?'' అని వారు అడిగితే వారు మా పిన్ని చెప్పింది ఈ నెల అశుభం కలది '' అని, మా మామయ్యలన్నారు అని అంటారు.

మనం ముస్లింలం, మన వద్ద ఖుర్‌ఆన్, హదీసులు ఉన్నాయి ఎప్పుడైనా మన మధ్య భేదాభిప్రాయాలు తలెత్తితే పరిష్కారం కోసం ఖుర్‌ఆన్, హదీసులలో వెదకాలి. మన సమస్యలు, భేదాభిప్రాయాలు అన్ని తొలగిపోతాయి. భేదాభిప్రాయాల్ని తొలగించటానికే ఖుర్‌ఆన్ హదీసులు ఉన్నాయి. మనం ''మేము మా తాత ముత్తాతల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని, మేము పీర్‌ముర్షద్ ల పద్ధతులనే ఆచరిస్తామనీ మొండి పట్టు వీడాలి. దీనికి బదులు మేము ఖుర్‌ఆన్, హదీసుల మార్గాన్నే అవలంబిస్తామని అనాలి. ఇదే సరైన రుజుమార్గం దీనిలోనే ఐకమత్యం ఉంది.

214. మౌలానా ఆజాద్ ఇలా అంటున్నారు. మోమిన్ కావడానికి కేవలం ''నోటితో ఉచ్చరించి స్వర్గంలో ప్రవేశిద్దాం'' అనే ఆశ మాత్రమే చాలదు దీనికి తోడు ఎదురయే కష్టాలను, పరీక్షలలో ఆపదలలో ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి. మీ కన్నా ముందు కూడా విశ్వాసులకు ఇలాంటి కష్టాలు వచ్చాయి. మీకూ వస్తాయి.

215. ఈ ఆయత్‌లో దాన ధర్మాలు చేయమని ఆదేశించబడింది. ఇంకా దాని గురించి వివరిస్తు దాన ధర్మాలు అంటే ఇతరులకు ఇవ్వడమే కాదని, ముందు బంధువులకు ఇవ్వాలని, ఒక వేళ బంధువుల్లో బీదవారు, అగత్యపరులు ఉంటే వారికి ముందు ఇవ్వాలని బోధించబడింది.

216. యుద్ధం చేయటం మంచి పని కాదు. కాని ఎప్పుడు దుర్మార్గులు శక్తివంతులై మానవులపై అత్యాచారాలు మొదలెడ్తారో, ఇంకా సత్య సందేశ ప్రచారానికి అవరోధం కలిగిస్తారో ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో దుర్మార్గుల్ని ఓడించడానికి, వాళ్ళను బలహీనులు చేయటానికి యుద్ధం చేయటం అనివార్యం అవుతుంది. మరియు ఇది గొప్ప పుణ్యకార్యం. దీన్నే జిహాద్ అంటారు. ఖుర్‌ఆన్ యుద్ధం గురించి ఆదేశించలేదు. ఎందుకంటే ఖుర్‌ఆన్ శాంతి వైపు పిలిచే దైవ గ్రంథం కాని దానిపై దాడి జరిగితే ఏనాడు వెన్ను చూపలేదు.

---

217. నిషిద్ధ మాసంలో యుద్ధంచేయ్యటాన్ని గురించి ప్రజలునిన్ను అడుగుతున్నారు. వారికి ఇలా సమాధానం చెప్పు. ఆ మాసంలోయుద్ధం చెయ్యటం మహానేరమే. కాని అల్లాహ్ మార్గంలో అవధాలు కల్పించటం, అల్లాహ్‌ను తిరస్కరించటం, అల్లాహ్ ఆరాధకులను ''మస్జిదె హరామ్'' ను దర్శించకుండా ఆటంక పరచటం, అందులో ఉండే వారిని బయటకి గెంటివెయ్యటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే గొప్పనేరం. ఇంకా, హింస ద్వారా పరధర్మాన్ని అణచటం రక్త పాతం కంటే అత్యంత తీవ్రమైన నేరం. మిమ్మల్ని మీధర్మాన్నుండి మళ్ళించ గలగటం వారికి సాధ్య పడితే వారు అంతవరకు మీతో యుద్ధంచేస్తునే

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ
الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ ۭ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ ۭ وَصَدٌّ
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۤ
وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ
اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۭ وَلَا يَزَالُوْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى
يَرُدُّوْكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ۭ وَمَنْ
يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَھُوَ كَافِرٌ
فَاُولٰۗىِٕكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ
وَاُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ ھُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ ھَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ اُولٰۗىِٕكَ يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ

పోతారు. మీలో ఎవరైనా తన ధర్మాన్ని పరిత్యజించి, అవిశ్వాసస్థితిలో మరణిస్తే, అతడు చేసిన సత్కారాలన్నీ ఇహపరలోకాలలో, వృధా అవుతాయి. అటువంటి వారంతా నరకవాసులు. నరకంలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

218. ఎవరైతే విశ్వసించి అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇల్లూ వాకిలీ సహితం విడిచి జిహాద్ చేసేవారో దైవ కారుణ్యం ఆశించటానికి వారే అర్హులు అల్లాహ్ వారి తప్పులను క్షమించి వారిని కరుణిస్తాడు.

219. మద్యపానము గురించీ, జూదము గురించి ప్రజలు నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు. నీవు వారికి ఇలా ఉపదేశించు, '' ఈ రెంటిలోనూ కీడు ఉన్నది. వాటిలో ప్రజలకు కొన్ని లాభాలు ఉన్నా, లాభాల కంటే కలిగే కీడే ఎక్కువ. ''మేము అల్లాహ్ మార్గంలో ఏమి ఖర్చు చేయాలి ? అని వారు అడుగుతారు. ''మీ నిత్యావసరాలకు పోగా మిగిలినది'' అని నీవు వారికి చెప్పు. ఇహపరాల చింతన మీలో కలిగేందుకు గాను అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆజ్ఞలను విశదీకరిస్తున్నాడు.

220. అనాథలను గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా బోధించు '' ఏ విధంగా వ్యవహరిస్తే వారికి మేలు కలుగుతోందో ఆవిధంగా వ్యవహరించటం ఉత్తమం. ఒక వేళ మీరూ వారూ కలిసి ఉంటూ, ఉభయుల ఖర్చులను ఉమ్మడిగా భరిస్తే, అందులో అభ్యంతరం లేదు. వారు మీకు సోదరతుల్యులే కదా, కీడు చేసే వారెవరో, మేలు చేసే వారెవరో అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ కోరితే, ఈ విషయంలో మీతో కఠినంగా వ్యవహరించి ఉండేవాడు. ఆయన సర్వాధికారియే కాదు. వివేకవంతుడు కూడా.

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ
فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ
مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۖ قُلِ
الْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ ۝ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِن
تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ
الْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝
وَلَا تَنكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ
خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا
الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن
مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۖ
وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۖ
وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝
وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا
النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۖ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ
يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ
اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ۝
نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ
وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُم
مُّلَاقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً
لِّأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ
النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ لَّا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝

221. ముష్రిక్ మహిళలు విశ్వసించనంతవరకు మీరు వారిని వివాహమాడరాదు. ముష్రిక్ స్త్రీ మీకు ఎంత నచ్చినా, ఆమె కంటే విశ్వాసురాలైన ఒక బానిస స్త్రీ ఎంతో మేలు (ఇదే విధంగా) ముష్రిక్.

పురుషులు విశ్వాసులు కానంతవరకు మీరు మీ మహిళలను వారికిచ్చి వివాహం చెయ్యకూడదు.

ముష్రిక్ కులీనుడు మీకు ఎంత నచ్చినా, అతడికంటే విశ్వాసి అయిన ఒక బానిస ఎంతో మేలు. ఈ ముష్రిక్‌లు మిమ్మల్ని నరకం వైపునకు ఆహ్వానిస్తారు. కాని అల్లాహ్ తన అనుజ్ఞతో మిమ్మల్ని స్వర్గం వైపునకూ క్షమాభిక్ష వైపునకూ రమ్మని పిలుస్తాడు. హితబోధను స్వీకరిస్తారని ప్రజలకు అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను స్పష్టంగా తెలుపుతాడు.

222. ఋతుస్రావాన్ని గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు "అదొక అపరిశుద్ధావస్థ. కనుక ఋతుకాలంలో భార్యలకు దూరంగా ఉండండి. వారు పరిశుద్ధులు అయిన తరువాత అల్లాహ్ ఆదేశించిన విధంగా మీరు వారి వద్దకు పోవచ్చు చెడుకు దూరంగా ఉండేవారిని, పరిశుద్ధతను పాటించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

223. మీ స్త్రీలు మీ యొక్క పొలం వంటి వారు. మీ పొలాలలో మీరు కోరిన విధంగా పోవటానికి మీకు అధికారం ఉంది మీరు మీ భవిష్యత్తును గురించి తగు జాగ్రత్త వహించండి. అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి దూరంగా ఉండండి. ఒక రోజున ఆయనను కలుసుకోవలసి ఉందని తెలుసుకోండి. ప్రవక్తా, నీ ఉపదేశాలను స్వీకరించి న వారికి శుభవార్త వినిపించు.

224. సత్కార్యాలకూ భయభక్తులకూ, ప్రజల సంక్షేమానికి దూరంగా ఉండే ఉద్దేశ్యంతో మీరు చేసే ప్రమాణాలకు అల్లాహ్ నామాన్ని ఉపయోగించకండి. అల్లాహ్ మీ మాటలన్నింటినీ వింటున్నాడు. ఆయనకు అంతా తెలుసు.

225. అనాలోచితంగా మీరు చేసే ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కాని హృదయపూర్వకంగా మీరు చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తాడు. అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, సహనశీలుడూను.

---

217. నిషిద్ధ మాసాలలో ముందు దాడికి దిగరాదు. ఒక వేళ కాఫిర్లు దాడి చేస్తే దాని కి జవాబుగా దాడి చేయవచ్చు. మౌలానా ఆజాద్ ఇలా అంటున్నారు. మత ధర్మం, నమ్మకాల విషయాలలో ఏ విధమైన బలవంతం కాని అత్యాచారం కాని మంచిది కాదు. ధర్మం అనేది మనసు యొక్క నమ్మకం నుండి ఉద్భవిస్తుంది. అయితే మనసును ధర్మం వైపు మళ్ళించడానికి సాక్ష్యం, ఆధారాలు, వివేకం తప్పని సరి.

మక్కా ఖురైషీలఫిత్నా ఏమిటంటే వాళ్ళు బలవంతంగా మతం గురించి మాట్లాడేవారు. ముస్లిముల పై ఇలా అత్యాచారాలు చేస్తే వాళ్ళు ఇస్లాం మతాన్ని విడిచి కుఫ్ర్ మార్గాన్ని అవలంబిస్తారని భ్రమపడేవారు కాని ఇది సరైన పద్ధతి కాదు. కొందరు ఇస్లాం బలవంతంగా, కరవాలం ద్వారా వ్యాప్తి చెందింది. అని అంటారు. వారి ఈ అభిప్రాయం సరైనది కాదు. ఇస్లామ్ ప్రేమ మరియు వివేకం వల్ల వ్యాప్తి చెందింది. ఇస్లాం ముస్లిముల సద్గుణాల వల్ల, ఇస్లాం ఆధారాల సాక్ష్యాల ద్వారా వ్యాపించింది. కాని షిర్క్ మరియు కుఫ్ర్‌ల వద్ద ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. వెనుకటి ఆయతుల్లో జిహాద్ గురించి వివరించబడింది. జిహాద్ వల్ల సత్యధర్మానికి సహాయం, కుఫ్ ని బలహీన పర్చటం అని వివరించబడింది. ఈ ఆయతుల్లో ముస్లిములు తమ అంతర్గత వ్యవహారాలు బలపరచుకోవాలని అంటే ముస్లిములు సద్వర్తనులుగా, సద్గుణవంతులుగా మారాలని వివరించబడింది. ఉదాహరణకి జూదం మరియు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలని ప్రస్తావించబడింది. ఉమర్ ఫారూఖ్ గల అన్సారుల ఒక జమాఅత్ రసూలుల్లాహ్ వద్దకు వచ్చింది. వారు జూదం మరియు మద్యం గురించిప్రశ్నించారు. అప్పడు అల్లాహ్ తఆలా ఈ ఆయతులు అవతరింపజేసాడు. మద్యనిషేధాన్ని గురించి ఈ ఆయతు అవతరించినపుడు ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు. ఆ వెంటనే సూరె బఖరాలోని ఆయతు అవతరించింది. (బఖర ౨ I ౨) . ఉమర్ (ర) గారిని పిలిపించి వారికి ఈ ఆయతు చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ దుఆ చేసారు. ఆ వెంటనే సూరే నిసా ఆయతు అవతరించింది. (నిసా-43)

ఉమర్ (ర) గారిని మళ్ళీ పిలిపించారు వారికి ఈ ఆయతు చదివి వినిపించబడింది. కాని మళ్ళీ ఉమర్ (ర) దుఆ చేసారు. ఆ వెంటనే (మాయిదా ౨౦,౨ I)అవతరించింది.

షైతాన్ జూదం మరియు మద్యం ద్వారా మీ మధ్య శతృత్వాన్ని సృష్టించడానికి, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్యానం నుండి దూరం చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. మరల ఉమర్ (ర) ని పిలిపించి ఈ ఆయతు వినిపించబడింది. అప్పడు. ఉమర్ (ర) ఇన్ తహైనా, ఇన్‌త హైనా అని అనసాగారు. (అంటే మేము వీటిని త్యజించాము). (మస్నద్ అహ్మద్, అబుదావూద్, తిర్‌మిజి, నసాయి) మొదట జూదం మరియు మద్యపానం గురించి వాటిలో లాభానికి బదులు నష్టం అధికంగా ఉందనే ఆయతు అవతరించబడింది. ఎందుకంటే ముందు ముస్లిములు మద్య నిషేధానికి సన్నధం చేయాలి ఆ తరువాత మద్యం, జూదం మరియు అలాంటి కోవకు చెందిన పదార్థాలన్నిటిని నిషేధించబడింది. మౌలానా అబ్దుల్ మాజిద్ దర్యాబాదీ ఇలా అన్నారు. ''మద్యం మరియు జూదం ఆంగ్లేయుల ఆమోదయోగ్యమైనదే కాదా వారి సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా పరిగణించబడుతుంది. ఇదే విధంగా పూర్వం అరబ్ లో కూడా మద్యం వారి సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా ఉండేది. జూదం మరియు మద్యం సర్వసామాన్యంగా ఉండేవి. గౌరవ దృష్టితో చూడబడేవి. ఈజిప్టు మరియు రూమ్ సంస్కృతులలో కూడా ఇదే విధంగా ఉండేవి. ఇస్లామ్ వచ్చి మద్యం మరియు జూదాన్ని నిషేధించింది. ముస్లిములందరూ వాటిని త్యజించారు. మద్యం నేరాలన్నింటికీ మూలంగా అనబడుతుంది. అంటే నేరాలన్నింటికీ చెడులన్నింటికీ మద్యమే కారణం. దాన్ని సేవించిన తరువాత మనిషి ఎలాంటి నేరమైన చేస్తాడు. నసాయిలో ఒకరి వాయత్‌లో ఉస్మాన్ (ర) ఇలా అన్నారు. మద్యానికి దూరంగా ఉండండి.

ఎందుకంటే అది నేరాలన్నింటికీ మూల కారణం. పూర్వం ఒక భక్తుడు ఉండేవాడు. ఒక వేశ్యస్త్రీ అతన్ని పిలిచి ఇలా అన్నది. ''మీరు సాక్ష్యం ఇవ్వాలి మా ఇంటికి రండి'' అవ్యక్తి ఆమె ఇంట్లో ప్రవేశించిన వెంటనే తలుపులు మూసివేసింది. ఇంకా ఆమె ఇలా అంది '' సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి కాదు వ్యభిచరించడానికి పిలువబడ్డావు. అతను నేను అలా చేయను అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆమె ఈ బానిసనైనా హత్య చేయి'' అని చెప్పింది. దానికీ అతను అంగీకరించలేదు. మళ్ళీ ఆ స్త్రీ ఇలా అంది ''కనీసం మద్యం అయినా సేవించు లేదా నిన్ను వదలను. ఆ భక్తుడు వివసుడై మద్యం సేవించాడు. బాగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఆ స్త్రీతో వ్యభిచరించాడు. ఇంకా ఆ బానిసను కూడా హత్య చేసాడు.. ఈ విధంగా మద్యం సేవించిన తరువాత ఒక వ్యక్తి వ్యభిచారానికి, హత్యకూ పాల్పడతాడు. అందువల్ల మద్యం నేరాలన్నింటికీ మూలం. అందువల్ల ముస్లిములు మద్యానికి దూరంగా ఉండాలి.

అబ్బాస్ ఇలా అన్నారు. ఈ ఆయతులు అంటే (నిసా ౧౦) (అన్ ఆమ్ ౧ ౫౩) అవతరించినపుడు ఎవరి ఇంట్లో అనాధలు ఉన్నారో ఆ సహాబీలు అందరూ తమ భోజనాలను వారి నుండి వేరు చేసేసారు. అనాధలకు వేరుగా ఆహారం పెట్టేవారు మిగిలితే దాన్ని పాపభీతితో తీసుకునే వారు కాదు. ఈ విషయాన్ని గురించి వాళ్ళు చాలా ఆందోళనలో పడ్డారు. అప్పుడు సహాబాలు దీన్ని గురించి రసూలుల్లాహ్‌ను ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది.

కలసి తినండి లేదా వేరుగా తినండి కాని కావలసింది అనాధలకు మంచి జరగడం అనాధల పట్ల అతని ఆస్తి పట్ల మంచి ఉద్దేశమే ఉంటే అతని ఆహారం అతని ధనం మీ ఆహారం, ధనం తో కలిసినా ఏం అభ్యంతరం లేదు. అతను కూడా మీ సోదరుడే ఎవరు మంచివారో, ఎవరు చెడ్డవారో అల్లాహ్‌కి బాగా తెలుసు.

---

౨౨౬. ఎవరు తమ భార్యలను కలవకూడదని ప్రమాణం చేసుకుంటారో, వారికి నాలుగు నెలల వ్యవధి కలదు. కాని వారు తమ దాంపత్య జీవితాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభిస్తే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

౨౨౭. కాని వారు విడాకుల కొరకే నిర్ణయం తీసుకుంటే, అల్లాహ్ అంతా వింటాడు. ఆయనకు అన్నీ తెలుసు.

౨౨౮. విడాకులివ్వబడిన మహిళలు మూడు ఋతువుల కాలం పూర్తి అయ్యే వరకు విధిగా వేచి ఉండాలి.

వారి గర్భాలలో అల్లాహ్ సృష్టించిన దానిని దాచటం వారికి ధర్మం కాదు. అల్లాహ్ నూ అంతిమ దినాన్ని వారు నిజంగానే విశ్వసించే వారే అయితే, ఆ విధంగా చెయ్యటం ఎంత మాత్రం భావ్యం కాదు.

لِلَّذِيْنَ يُؤْلُوْنَ
مِنْ نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ فَاِنْ فَآءُوْ
فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ
فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ وَالْمُطَلَّقٰتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ
يَّكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ
يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ
بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا وَلَهُنَّ
مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ
دَرَجَةٌ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ
فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ تَسْرِيْحٌ بِاِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَأْخُذُوْا مِمَّآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ شَيْئًا اِلَّآ اَنْ

يَخَافَا اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا
يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيْمَا
افْتَدَتْ بِهٖ ؕ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا ۚ
وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝
فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْ بَعْدُ حَتّٰى تَنْكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهٗ ؕ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۤ
اَنْ يَّتَرَاجَعَاۤ اِنْ ظَنَّاۤ اَنْ يُّقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ؕ وَتِلْكَ
حُدُوْدُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝

వారి భర్తలు దాంపత్య సంబంధాలను సరిదిద్దుకొనుటకు సిద్ధంగా ఉంటే, ఈ నిరీక్షణా కాలంలో వారిని తమ భార్యలుగా తిరిగి స్వీకరించే హక్కు వారికి ఉంది పురుషుల స్త్రీల పై ఉన్నటువంటి హక్కులే ధర్మం ప్రకారం స్త్రీలకు కూడా పురుషుల పై ఉన్నాయి. కాని పురుషులకు స్త్రీలపై కొంచెం ఆధిక్యం ఉన్నది. అందరిపై అల్లాహ్ కు ఆధిక్యం ఉన్నది. ఆయన సర్వాధికారి, సర్వజ్ఞాని, వివేచనాపరుడు.

౨౨౯. విడాకులు రెండు సార్లు ఇవ్వాలి. తరువాత భార్యను సక్రమంగా తమ వద్ద ఉండనివ్వాలి. లేదా ఆమెను సహృదయంతో సాగనంపాలి. మీరు వారికి పూర్వం ఇచ్చిన వాటి నుండి దేన్నయినా తిరిగి తీసుకోవటం ధర్మసమ్మతం కాదు. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేమనే భయం దంపతులకు కలిగిన పక్షంలో ఒక మినహాయింపు ఉంది. ఇలాంటి సందర్భంలో దంపతులిద్దరూ అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేరనే భయం మీకు కలిగితే, స్త్రీ తన భర్తకు ఏదైనా పరిహారం ఇచ్చి వేరు కావటానికి వారిద్దరూ అంగీకరిస్తే, అందులో ఏ మాత్రం దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు, వీటిని అతిక్రమించకండి. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను అతిక్రమించే వారే దుర్మార్గులు.

౨౩౦. రెండు సార్లు విడాకులిచ్చినపిదప భర్త భార్యకు మూడవ సారి విడాకులిస్తే, ఇక ఆ స్త్రీ అతనికి హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) కాదు. ఆమె వివాహం వేరే పురుషునితో జరిగి, అతడు ఆమెకు విడాకులిస్తే అప్పుడు మొదటి భర్త, ఈ స్త్రీ ఉభయులూ తాము అల్లాహ్ హద్దులకు లోబడి ఉండగలమని భావిస్తే, వారు పునర్వివాహం చేసుకోవటంలో దోషం లేదు. ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు. జ్ఞానం గల వారికి మార్గదర్శకంగా ఉండటానికి వాటిని ఆయన విశదపరుస్తున్నాడు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో కొన్ని సామాజిక సమస్యల గురించి విశదీకరించబడింది. వాటి వల్ల ఉమ్మత్ బలహీన పడుతుంది. మద్యం, జూదం వల్ల ఆరోగ్యం చెడుతుంది. ధన నష్టం జరుగుతుంది. నైతిక విలువలు అంతరిస్తాయి. వీటన్నిటికంటే మద్యం, జూదం వల్ల పరస్పరం పొట్లాటలు, జగడాలు ఉత్పన్నమవుతాయి. పరస్పరం శతృత్వం ఉద్భవిస్తుంది. అందువల్ల మద్యాన్ని, జూదాన్ని నిషేధించబడింది. రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఒక జాతి బలంగా తయారవాలంటే ఒక కుటుంబం బలంగా ఉండాలి. అల్లాహ్ తఆలా స్త్రీ పురుషుని వివాహ బంధంలో ధర్మానికి, ప్రాముఖ్యత ఇవ్వమని బోధించాడు. ఉదాహరణకి ఒక ముస్లిమ్ ఒక అవిశ్వాసి స్త్రీ తో వివాహం చేయకూడదు. ఆ స్త్రీ ఎంత అందంగా ఉన్నా లేదా ధనవంతురాలైనా, ఆమెకు బదులు ఒక విశ్వాసి స్త్రీ అందం లేకపోయినా, పేదదైనా ఆ స్త్రీతో వివాహం చేయాలి ఎందుకంటే అవిశ్వాసి స్త్రీ నరకం వైపు తీసుకువెళ్తుంది. కాని ముస్లిం స్త్రీ స్వర్గం వైపు తీసుకెళ్తుంది. ఇప్పుడు ఈ ఆయతుల్లో ఖుల మరియు తలాఖ్‌ల గురించి ప్రస్తావించబడింది.

ఇస్లాంలో తలాఖ్ రజయీ ఉంది.

ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు. ఇస్లాం లో తలాఖ్ రజయి ఉంది. దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యకు తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత మరల కలవవచ్చు, ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి తన భార్యతో జీవితం గడిపితే జీవితము సుఖంగా గడిచిపోతుంది. సౌకర్యాలన్నీ చేకూరుతాయి. అతనికి భార్యతో విడిపోయి ఒంటరిగా జీవించే అనుభవం ఉండదు. తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత ఒంటరి తనం వల్ల అనేక కష్టాలు ఎదురవుతాయి. అప్పుడతను మళ్లీ తన భార్య తో కలుద్దామని అనుకుంటాడు. మానవుడు తొందరపాటు వల్ల తలాఖ్ ఇస్తాడని అల్లాహ్ కి తెలుసు. అందువల్ల తలాఖ్ రజయి అనే ఈ అవకాశం ఏర్పాటు చేసాడు. ఒక వ్యక్తి కోపంలో ఉద్రేకంలో తొందరపాటువల్ల ఒకే సమయంలో మూడు సార్లు తలాఖ్ ఇస్తే అది ఒకటిగానే పరిగణింపబడుతుంది. దాని తరువాత భార్య భర్తతో కలవగలదు. భార్య అతనికై నిషిద్ధమవదు. కొందరు ఒకే సమయంలో మూడు సార్లు తలాఖ్‌లు మూడుగా పరిగణించబడతాయి. అని అంటారు కాని వారి ఈ మాట సరైనది కాదు. ఎందుకంటే అది ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసులకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఇమామ్ రాజీ ఇలా అంటున్నారు. మొదటి నెలలో తలాఖ్ రజయి అవుతుంది. భర్తకు భార్య లేనిలోటు తెలుస్తుంది. అతడు వెంటనే తన భార్యను కలుసుకుంటాడు. ఎంత కఠిన హృదయుడైనా ఒక నెల ఓర్పు వహించగలడు రెండు నెలలు భరించలేడు. రెండవ నెల తన భార్యతో కలుస్తాడు. ఈ విషయం కూడా అల్లాహ్‌కి బాగా తెలుసు అందువల్ల రెండవ తలాఖ్ రజయీ ఏర్పాటుచేసాడు. అంటే భర్త తన భార్యతో కలవగలడు పూర్తి రెండు నెలలు గడిచిన తరువాత భర్త మూడవ తలాఖ్ ఇస్తే దాని తరువాత భర్త భార్య తో మళ్లీ కలువలేడు. అతని భార్య అతని కొరకు నిషిద్ధమైపోయింది.

రసూలుల్లాహ్ కాలంలో తలాఖ్

వఅన్ ఇబ్నె అబ్బాసిన్ ఖాల : కానత్తలాఖు అలా అహ్ ది రసూలిల్లాహి వ అబీ బకర్‌న్ వసునతైనిమిన్ ఖిలాఫతి ఉమర తలాఖుస్సలాస వాహిదతున్, ఫఖాల ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ అన్నన్నాస ఇస్తఅజలూఫీఅమరిన్ కానత్ లహుమ్ ఫీహిఅనాతున్ ఫలే మజేనాహు అలైహిమ్ ఫమజాహు అలైహిమ్.

ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. : తలాఖ్ రసూలుల్లాహు కాలంలోనూ, అబుబకర్ కాలంలోనూ, ఉమర్ కాలంలో రెండు సంవత్సరాలు ఎవరైనా వ్యక్తి ఒకే సారి మూడు తలాఖ్‌లు ఇస్తే దానిని ఒకే తలాఖుగా పరిగణించేవారు.

దీన్ని గురించి ఉమర్ (ర) ఇలా అన్నారు. ఏ విషయంలో నైతే ప్రజలకు సౌకర్యం లభించిందో దానిలో వారు తొందర పడుతున్నారు. మనం వారిపై దాన్ని విధించి ఉంటే ఎంత బాగుండు ! ఆ తరువాత దాన్ని ప్రజల పై విధించారు.

వ్యాఖ్యానం : ఉమర్ (ర) గారు ప్రత్యేక పరిస్థితులలో దీన్ని నియమించారు. చరిత్ర లో ఒక కాలం ఎలా ఉండేదంటే ఇరాఖ్ మరియు సిరియా నుండి పట్టుబడ్డ స్త్రీ ఖైదీ ల సంఖ్య అధికంగా ఉండేది. ఈ స్త్రీలు చాలా అందంగా ఉండేవారు. అరబ్‌కి చెందిన మగవారు వారి వ్యామోహంలో పడి తమ భార్యలకు ఒకే సారి మూడు తలాఖ్‌లు ఇవ్వడం మొదలు పెట్టారు. వీరే కాదు అరబ్‌కి చెందిన స్త్రీలు కూడా చాలా

అందంగా ఉండేవారు. అయితే వారిని వివాహం చేసుకోవాలంటే ఒక షరతు ఉండేది. అదేమిటంటే తమ భార్యలకు మూడు తలాఖ్‌లు ఇచ్చి వేయాలి. ఇలా చేయడం వల్ల భార్యత్వంలో తాము తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఉండరని నమ్మేవారు. అయితే ఈ స్త్రీలకు సమస్యల దూరదృష్టి ఉండేది కాదు. వారు ఇష్టపడి వివాహం చేసుకొనేవారు. అయితే వారికి వ్యక్తి తలాఖ్ నుండి రుజూ చేసుకుంటాడని మాత్రం తెలిసి ఉండేది కాదు. ఆ వ్యక్తి తన భార్య ల నుండి రుజు చేసుకుంటాడని మాత్రం తెలిసి ఉండేది కాదు. ఆ వ్యక్తి తన భార్యల నుండి రుజూ చేసుకుంటే తగాదాలు కలహాలు, ఏర్పడేవి. పరస్పరం శతృత్వం పెరిగి జీవితం అంతా అశాంతి గా దుర్భరంగా ఉండేది. అరబ్బులు తమ పాత భార్యలను వదిలే స్థితిలో కూడా ఉండేవారు కారు. వాళ్ళు కొన్ని నెలల తరువాత రక్షణ నిమిత్తం భార్యలను తిరిగి ఇంటికి తెచ్చుకునేవారు. ఉమర్ (ర) పరిస్థితులను చక్కదిద్దడానికి ఎవరైనా ఒకే సారి మూడు తఖాఖ్ లు ఇస్తే దాన్ని మూడు తలాఖ్‌లు గా పరిగణించేవారు. దాని వల్ల అరబ్బులు తమ భార్యలకు తలాఖ్ ఇవ్వరని భావించేవారు. ఉమర్ (ర) ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో ఏర్పాట్ల నిమిత్తం దీన్ని విధించారు. ఖలీఫా కి ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో ప్రత్యే చట్టాలు తాత్కాలికంగా విధించే హక్కు ఉండేది. ఖలీఫా ల కాలంలో ఇతర విషయాల గురించి ఎన్నో ఉదాహరణలు ఉన్నాయి. ఉమర్ (ర) గారు ఒకసారి కరువు పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దొంగతనంకి ఉండే శిక్షను కొన్ని రోజుల పాటు ఎత్తి వేసారు. ఉమర్ (ర) తన తీర్పును పర్మినెంట్ చట్టంగా చేయలేదు. ఆ తరువాత చాలా విచారించారు కూడా.

(కలామెనుబువ్వత్ 3/౨౫,౨౬)

ఒక వ్యక్తి స్త్రీకి పరిశుద్ధ కాలంలో తలాఖ్ ఇవ్వాలి ఇది తలాఖ్ రజయి అవుతుంది. అంటే వ్యక్తి తన భార్యను కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. ఒక వేళ కలిసే ఆలోచన లేకపోతే రెండవ పరిశుద్ధ కాలంలో రెండవ తలాఖ్ ఇవ్వాలి. ఇది కూడా వ్యక్తి తన భార్య తో కలవాలనుకుంటే కలవగలడు. కలిసే ఆలోచన లేకపోతే మూడవ పరిశుద్ధ కాలంలో మూడవ తలాఖ్ ఇవ్వాలి. దాని తరువాత అతడు తన భార్యతో కలవలేడు. ఆమె అతనికి నిషిద్ధమౌతుంది.

అజ్ఞాన కాలంలో తలాఖ్ మరియు రుజుల హక్కులకు అవధులు ఉండేవి కావు. దీని మూలంగా స్త్రీలు, హింస హత్యాచారాలకు గురి అయ్యేవారు. ఒక వ్యక్తి అనేక సార్లు తలాఖ్ ఇచ్చేవాడు ఇంకా అనేక సార్లు (రుజు) స్వీకరించేవాడు. తన వద్ద ఉండనిచ్చేవాడు కాడు. విడిచిపెట్టేవాడు కాడు. ఒక వేళ మొదటి తలాఖ్ తోనే విడిపోయే ఆదేశం ఇస్తే సమాజం అనేక సమస్యలకు గురి అయ్యేది. గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే అల్లాహ్ ''తల్లాఖతాని'' అంటే రెండు తలాఖ్‌లు. అని అనలేదు. ''అత్తలాఖుమత్ర తాని'' తలాఖ్ రెండు సార్లు'' అని అన్నాడు. అంటే ఒకే సమయంలో రెండు సార్లు తలాఖ్ తలాఖ్ అని పలికి వాటిని రెండు తలాఖులుగా పరిగణించకూడదని బోధించబడింది. దైవం ఒక వ్యక్తి ఒకసారి తలాఖ్ ఇచ్చిన తరువాత తన చర్య పై భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించే తన తప్పును సరిదిద్దుకునే సమయం ప్రసాదించాడు. ఈ అవకాశం ఒక సమయంలో ఒకేసారి తలాఖ్ ఇవ్వడంలోనే ఉంది. ముహద్దిసీన్ లు

ధార్మిక వేత్తలు దీన్నే సమర్థిస్తున్నారు. మూడవ తలాఖ్ తరువాత ఆమెను స్వీకరించనూ లేడు, నికాహ్ చేసుకోను లేడూ కాని ఆ స్త్రీ ఇంకో వ్యక్తితో నికాహ్ చేసుకొని ఆ వ్యక్తి ఇష్టపడి ఆమెకు తలాఖ్ ఇస్తే, లేదా చనిపోతే అప్పడు మొదటి వ్యక్తి ఆమెను వివాహం చేసుకోగలడు. కాని దీనికోసం నేడు మన దేశంలో ఉన్న హలాల పద్ధతి మహాపాపకార్యం రసూలుల్లాహ్ (స) హలాలా చేసే వానిని, చేయబడే వానిని ఇద్దరినీ శపించారు. (తిర్మిజీ) ''హలాలా'' ద్వారా చేయబడిన నికాహ్ నికాహ్ అవదు వ్యభిచారం అవుతుంది. ఈ నికాహ్ వల్ల స్త్రీ మొదటి వ్యక్తి కొరకు హలాల్ అవదు. నేడు కొందరు ఉలమాలు ఈ ఆయత్ ద్వారా శపించబడిన హలాలా పద్ధతిని సమర్థించుకుంటున్నారు. అల్లాహ్ మనల్ని ఈ పాపం నుండి రక్షించుగాక. ''అత్తలాఖు మ(ర్రతాని'' లో రెండు తలాఖుల వరకు తిరిగి స్వీకరించే హక్కు ఉంటుంది. అయితే ఈ ఆయతులో రుజు గడువు (ఇద్దత్) లోపు జరగాలని ఆదేశించబడింది. గడువు పూర్తి అయిన తరువాత కాదు.

''ఖులా''

అన్ అబీ అబ్బాస్ అన్న ఇమ్రఅతన్ సాబిత్ ఇబ్నెఖైస్ అతదిన్నబియ్యి సల్లల్లాహు అలైహివసల్లమ్. ఫఖాలత్ యారసూలల్లాహ్ సాబిత్ ఇబ్నెఖైస్ మా ఆతబ అలైహిఫీ ఖల్ఖిన్ వలా దీనిన్ వలాకిన్నీ అక్రహుల్ కుఫ్ర ఫిల్ ఇస్లామి. ఫఖాల రసూలుల్లాహి అతరుద్దీన అలైహి హదీఖ తహు, ఖాలత్ నఅమ్ ఖాలరసూలుల్లాహ్ అఖ్బిలిల్ హదీఖత వ తల్లిఖ్హా తత్లీఖతన్.

అనువాదం :- ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. సాబిత్ భార్య రసూలుల్లాహ్ (స) వద్దకు వచ్చింది. ఇంకా ఇలా అన్నది. సాబిత్ యొక్క గుణగణాల వల్ల గాని, లేదా అతనికి ధర్మం విషయంలో లోపం వల్ల గాని నేను అతనిపై కోపంగా లేను. కాని నాకు ఇస్లాం స్థితిలో కుఫ్ అంటే గిట్టదు. రసూలుల్లాహ్ (స) ఇలా అన్నారు. అతని తోట అతనికి తిరిగి ఇస్తావా ? దానికి ఆమె అవును అని సమాధానమిచ్చింది. రసూలుల్లాహ్ సాబిత్ తో ఇలా అన్నారు. నువ్వు నీ తోట తీసుకో ఇంకా ఆమెకు తలాఖ్ ఇచ్చేయి. బుఖారిలోని ఒక రివాయత్‌లో ఇలా ఉంది. ''వలాకిన్నీ అతేఖుహు'' (కాని నేను అతనితో ఉండలేను.) దీని అర్థం ఏమిటంటే నేను నా భర్త నుండి విడాకులు కోరుకుంటున్నాను. దీనికి కారణం అతని గుణగణాలు కాని ధర్మం విషయం కాని కాదు. నా మనస్తత్వం అతన్ని స్వీకరించడం లేదు. అతను నా భర్త కావడం వల్ల నేను సమాజ బాధ్యతలు, విధులు నిర్వర్తించలేనేమో అని నా వల్ల పొరపాట్లు జరుగుతాయి అని వీటి వల్ల అల్లాహ్ సన్నిధి లో పాపాత్మురాలుగా ఎక్కడ నిలబడవలసి వస్తుందో భయపడుతున్నాను. సాబిత్ చూడ్డానికి అందవికారంగా ఉండేవారు. అతని భార్య మాత్రం చాలా అందంగా ఉండేది. ఇద్దరి ఈడూ జోడు సరైనది కాదు. సాబిత్ భార్య అతనంటే ఇష్టపడేది కాదు. అందువల్ల నాకు నా భర్త నుండి విడాకులు కావాలి అని విన్నవించుకుంది. దీనిపై తన భార్య కు విడాకులు ఇవ్వమని ఇంకా తోటను తిరిగి తీసుకోమని సాబిత్‌ని ఆదేశించారు. షరీఅత్ ఎలాగైతే భర్తకు విడాకులు ఇచ్చే హక్కు ఇచ్చిందో అలాగే భార్యకు కూడా విడాకులు తీసుకునే హక్కు ఇచ్చింది. ఒక వేళ భార్యకు భర్తతో సంసారం చేయడం ఇష్టం లేకపోతే కొంత మొత్తాన్ని ఇచ్చి లేదా అతని మహర్ తిరిగి ఇచ్చివేసి విడాకులు తీసుకోవచ్చు.

231. మీరు మీ స్త్రీలకు విడాకులిచ్చినపుడు, వారి కొరకు నిర్ణయింపబడిన గడువు (ఇద్దత్) పూర్తవగానే , వారిని సహృదయంతో మీ వద్ద ఉంచుకోవాలి. లేదా మంచితనంతో సాగనంపాలి. కేవలం హింసించే ఉద్దేశ్యంతో వారిని మీతో ఉంచుకోవటం అన్యాయం ఆ విధంగా చేసేవాడు వాస్తవానికి తనకు తానే అన్యాయం చేసుకుంటున్నాడు. అల్లాహ్ వాక్యాలతో చెలగాటం ఆడకండి. అల్లాహ్ మీకు గొప్ప కానుకను ప్రసాదించిన విషయాన్ని మరువకండి. తాను మీపై అవతరింపజేసిన గ్రంధాన్ని, దివ్య జ్ఞానాన్ని గౌరవించండి అని అల్లాహ్ మీకు బోధిస్తున్నాడు. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. అంతా ఆయనకు తెలుసు అనే విషయం మీరు తెలుసుకోండి.

232. మీరు మీ స్త్రీలకు విడాకులిచ్చిన పిదప వారు తమ నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్) ని పూర్తి చేసి, తమ నిశ్చిత భర్తలను ధర్మసమ్మతంగా పరస్పరం ఇష్టపడి వివాహం చేసుకో దలిస్తే, మీరు వారిని ఆటంకపరచకూడదు. మీరు నిజంగా అల్లాహ్‌ను అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించిన వారే అయితే, అలా ఎంత మాత్రం చెయ్యకూడదని మీకు బోధించబడుతోంది. మీ కోసం సంస్కారవంతమూ పవిత్రమూ అయిన పద్ధతి ఏమిటంటే మీరు దానికి దూరంగా ఉండటమే. అల్లాహ్‌కు అన్నీ తెలుసు, మీకు తెలియదు.

233. తమ సంతానం యొక్క పాల గడువు పూర్తి కావాలని తండ్రులు కోరిన పక్షంలో తల్లులు తమ బిడ్డలకు పూర్తిగా రెండు సంవత్సరాలు పాలు పట్టాలి. అప్పుడు ఆమెకు పిల్లల తండ్రి తగు విధంగా భోజన వస్త్రాలను ఇచ్చి పోషించవలసి ఉంటుంది. కాని శక్తికి మించిన భారం ఎవరిమీదా మోపబడదు. (అంటే) బిడ్డను కన్న కారణంగా

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ
النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا
لِّتَعْتَدُوا ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ
وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ الْكِتَابِ
وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ
فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ
أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ۗ ذَٰلِكَ
يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ
حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۚ
وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ
لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ
بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُ بِوَلَدِهِ ۚ وَعَلَى الْوَارِثِ
مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا
وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن
تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم
مَّا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ
مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ وَلَا

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَن تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن

తల్లిమీద ఎక్కువ భారం మోపటం భావ్యం కాదు. బిడ్డకు తండ్రి కనుక తండ్రిని ఇరకాటంలో పెట్టటం కూడా సమంజసం కాదు. పాలిచ్చే తల్లిని పోషించే బాధ్యత తండ్రిపై ఉన్న విధంగానే తండ్రి వారసులపై కూడా ఉంటుంది. కాని ఇరుపక్షాల వారు సంప్రదించుకొని పరస్పర అంగీకారంతో బిడ్డచే పాలు విడిపిస్తే అందులో దోషం లేదు. ఇంకా మీరు మీ సంతానానికి వేరే స్త్రీ ద్వారా పాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చెయ్యదలిస్తే అదీ ఆక్షేపణీయం కాదు. కాని మీరు ఆమెకు ఇవ్వవలసిన దానిని ధర్మ సమ్మతంగా చెల్లించాలి. అల్లాహ్‌కు భయపడండి. మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ దృష్టిలో ఉంది. అనే విషయం తెలుసుకోండి.

234. మీలో ఎవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా ఉంటే, వారు నాలుగు నెలల పదిరోజుల వరకు తమను తాము నిగ్రహించుకోవాలి. ఈ గడువు (ఇద్దత్) పూర్తి అయిన పిదప, వారు తమ కొరకు ఏది ఉచితమో దానిని యుక్తమైన రీతిలో చేసుకోవడానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉన్నారు. దానికి మీరు బాధ్యులు కారు. మీరు చేసే పనులన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసు.

235. ఈ వితంతువులను వివాహం చేసుకోవాలనే మీ సంకల్పాన్ని మీరు వారి నిరీక్షణా కాలం (ఇద్దత్) లో పరోక్షంగా తెలిపినా లేక దానిని మీ మనస్సులలో గోప్యంగా ఉంచినా అది దోషం కాదు. వారిని గురించిన ఆలోచన సహజంగానే మీకు కలుగుతుందని అల్లాహ్‌కు తెలుసు, కాని రహస్యంగా ఎలాంటి ఒప్పందం చేసుకోరాదు. అయితే మీరేమన్నా మాట్లడదలిస్తే గౌరవప్రదమైన రీతిలో మాట్లాడండి. నిరీక్షణా వ్యవధి (ఇద్దత్) పూర్తి కానంతవరకు వివాహ నిర్ణయం తీసుకోకూడదు. మీ మనస్సులలో ఉన్న విషయం సహితం అల్లాహ్‌కు తెలుసు. అని తెలుసుకోండి. కనుక ఆయనకు భయపడండి. ఇంకా ఆయన అత్యంత సహన శీలుడని, మన్నిస్తాడని కూడా తెలుసుకోండి.

قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَن تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

236. మీరు మీ స్త్రీలను ముట్టుకోకముందే లేక మహర్ (స్త్రీ ధనం) నిర్ణయం కాక పూర్వమే మీరు వారికి విడాకులిస్తే, అది పాపం కాదు. అప్పుడు మీరు వారికి కొంత తప్పకుండా ఇవ్వాలి. ధనవంతుడైన వ్యక్తి తన శక్తి కొలది, పేదవాడైన మనిషి తన స్థితిని బట్టి ధర్మసమ్మతమైన విధంగా చెల్లించాలి. ఇది సజ్జనులైన వారి విధి.

حٰفِظُوْا عَلَى
الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۗ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿٢٣٨﴾
فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٩﴾
وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا ۖ ۚ
وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ
اِخْرَاجٍ ۚ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا
فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ ۗ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ
حَكِيْمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌۢ بِالْمَعْرُوْفِ ۗ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٤٢﴾ ع

237. మీరు తాకక ముందే మీ స్త్రీలకు విడాకులిస్తే, ఒక వేళ అప్పటికే వారి మహర్ నిర్ణయింపబడి ఉన్నట్లయితే అప్పుడు సగం మహర్ ను చెల్లించవలసి ఉంటుంది. కాని స్త్రీ గనక ఉదార బుద్ధితో వ్యవహరించి (మహర్‌ను క్షమించి విడిచిపెట్టి) నట్లయితే లేక నికాహ్ బంధం తన చేతిలో ఉన్న పురుషుడు ఔదార్యంతో (పూర్తి మహర్) చెల్లించినట్లయితే అది అభ్యంతరకరం కాదు. మీరు (పురుషులు) ఉదార స్వభావంతో వ్యవహరిస్తే, అది భయ భక్తులకు సన్నిహితమైనది. పరస్పర వ్యవహారాలలో ఔధార్యం చూపటం మరువకండి. మీరు చేసే పనులను అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.

238. మీరు మీ నమాజులను సంరక్షించుకోండి ముఖ్యంగా అత్యుత్తమమైన నమాజును, అల్లాహ్ సన్నిధానంలో విధేయులై నిలబడండి.

239. పరిస్థితులు ప్రమాదకరంగా ఉంటే, నడుస్తూ ఉన్నా లేక వాహనం పై ఉన్నా ఎలా సాధ్యమయితే అలా నమాజు చెయ్యండి శాంతి భద్రతలు నెలకొన్న తరువాత, అల్లాహ్ మీకు నేర్పిన పద్ధతి ప్రకారం ఆయనను స్మరించండి. ఈ పద్ధతి పూర్వం మీకు తెలియదు.

240. మీలోని వారెవరైనా మరణించి, వారి భార్యలు సజీవంగా ఉంటే, వారు తమ భార్యలకు ఒక సంవత్సరం వరకు భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలనీ వారిని ఇంటి నుండి బహిష్కరించరాదని ఒక వీలునామా వ్రాయాలి. కాని వారు తమంతట తామే వెళ్ళిపోయి, తమ విషయంలో ధర్మసమ్మతంగా ఏమి చేసినా దానికి మీరు బాధ్యులు కారు. అల్లాహ్ సర్వాధికారి, సర్వమూ తెలిసినవాడు.

241. ఇదే విధంగా విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలకు కూడా సముచిత రీతిన ఎంతో కొంత ఇచ్చి సాగనంపాలి. భయ భక్తులు కలవారు దీనిని విధిగా పాటించాలి.

242. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను మీకు స్పష్టంగా తెలుపుతాడు. మీరు అర్థం చేసుకొని ప్రవర్తిస్తారని ఆశించబడుతోంది.

వెనుకటి ఆయతుల్లో తలాఖ్ గురించి, ఇంకా భార్య భర్తలు విడిపోవడం గురించి వివరించబడింది. ఇంకా కుటుంబంలో విభేదాలు, సమస్యల గురించి వివరించబడింది. ఇప్పడు ఈ ఆయతుల్లో నమాజ్ గురించి వివరించబడింది. ఎందుకంటే నమాజ్ వ్యక్తి నుండి చెడును దూరం చేస్తుంది. వ్యక్తిలో ఉన్న విద్వేషాన్ని, కోపాన్ని, శతృత్వాన్ని నమాజ్ దూరం చేస్తుంది.

వాటిని అదుపులో ఉంచుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో మనిషి అశాంతికి దూరం అవుతాడు. నమాజ్ అశాంతిని దూరం చేస్తుంది. రసూలుల్లాహ్ ఎప్పడు అశాంతికి గురవుతారో బిలాల్ తో వుజు కినీళ్ళు తెమ్మని అంటారు. ఇంకా రసూలుల్లాహ్ వుజూ చేసి నమాజ్ చేసేవారు. ఆ వెంటనే అతని కష్టం కాని, అశాంతి కాని దూరం అయ్యేది. మనశ్శాంతిని పొందేవారు. అందువల్ల మనం నమాజును తప్పనిసరిగా స్థాపించాలి. దీని వల్ల ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ కష్టాలు దూరమవుతాయి.

---

243. మరణ భీతితో తమ ఇళ్ళు వాకిళ్ళను విడిచి వెళ్ళిన వారి ఉదంతాన్ని గురించి నీవు తలపోసావా? వారు వేల సంఖ్యలో ఉండేవారు. అల్లాహ్ వారితో "చావండి" అని అన్నాడు. మళ్ళీ ఆయన వారిని బ్రతికించాడు. వాస్తవం ఏమిటంటే అల్లాహ్ మానవుల పట్ల అత్యంత అనుగ్రహం కలవాడు. కాని చాలా మంది కృతజ్ఞతలు చూపరు.

244. ముస్లిములారా, అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యండి. అల్లాహ్ అన్ని వింటాడు. ఆయనకు అంతా తెలుసు అని మీరు బాగా తెలుసుకోండి.

245. అల్లాహ్ కు మంచి రుణం ఇచ్చే వారు మీలో ఎవరైనా ఉన్నారా ? దానిని ఆయన ఎన్నో రెట్లు అధికం చేసి తిరిగి ఇస్తాడు. (ఐశ్వర్యాన్ని) తగ్గించటం, అధికం చెయ్యడం - అంతా అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉంది. ఆయన వైపునకే మీరంతా తిరిగి పోవలసి ఉంది.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۪
فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ۫ ثُمَّ اَحْيَاهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُوْنَ ۝ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْا
اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗۤ اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ؕ
وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ ۪ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝ اَلَمْ
تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى ۘ
اِذْ قَالُوْا لِنَبِيٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ؕ قَالُوْا وَمَا لَنَاۤ اَلَّا
نُقَاتِلَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا
وَاَبْنَآئِنَا ؕ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝

246. మూసా (నిర్యాణం) తరువాత ఇస్రాయీలు నాయకులకు ఎదురైన పరిస్థితులను గురించి నీవు ఆలోచించావా ? వారు తమ ప్రవక్తను ఇలా అడిగారు. "మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యటానికి నీవు మా కొరకు ఒక రాజును నియమించు" అప్పడు ప్రవక్త వారిని ఇలా అడిగాడు. "తీరా మిమ్మల్ని యుద్ధణ చెయ్యండి అని ఆదేశిస్తే అప్పడు మీరు నిరాకరించరు కదా ? "వారు ఇలా అన్నారు. "మేము మా ఇళ్ళ నుండి గెంటివేయబడ్డాము. మా పిల్లలు మాకు దూరం చెయ్యబడ్డారు. అలాంటప్పడు మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చెయ్యకుండా ఉండటమనేది ఎలా సాధ్యం"? కాని, యుద్ధం చేయండి. అని ఆజ్ఞాపించినపుడు వారిలో కొందరు తప్ప అందరూ వెన్ను చూపారు. ఈ దుర్మార్గులలో ప్రతి ఒక్కడూ అల్లాహ్ కు తెలుసు.

247. వారి ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు.''మీకు ఏలికగా అల్లాహ్ తాలూత్‌ను నియమించాడు'' ఇది విని వారు ఇలా అన్నారు. ''మా పై రాజ్యం చేసే హక్కు అతనికెలా సంక్రమిస్తుంది ? రాజ్యం చేసేహక్కు, అర్హతలూ అతనికంటే మాకే ఎక్కువగా ఉన్నాయి ఎందుకంటే అతడు శ్రీమంతుడు కాదు ''దానికి సమాధానంగా ప్రవక్త వారితో ఇలా అన్నాడు. ''మీకు బదులుగా అల్లాహ్ అతనినే ఎన్నిక చేసాడు. అల్లాహ్ అతనికి బుద్ధి బలాన్ని, కండబలాన్ని సమృద్ధిగా ప్రసాదించాడు. తాను కోరిన వారికి తన రాజ్యం ప్రసాదించే అధికారం అల్లాహ్‌కు ఉంది. అల్లాహ్ అంతా వ్యాపించి ఉన్నాడు. సర్వము తెలిసినవాడు.

248. వారి ప్రవక్త వారికి ఇంకా ఈ విధంగా తెలియజేసాడు. ''అల్లాహ్ అతనిని మీ పై రాజుగా నియమించాడు. అనటానికి తార్కాణమేమిటంటే, అతని ప్రభుత్వకాలం లో మీ పెట్టె (ఆర్క్) మీకు తిరిగి లభిస్తుంది. మీ ప్రభువు నుండి మీ కొరకు మనశ్శాంతి సామాగ్రి అందులో ఉంది. ఇంకా అందులో మూసా కుటుంబం, హారూను కుటుంబం వదలి వెళ్ళిన పవిత్ర అవశేషాలు ఉన్నాయి. దానిని ప్రస్తుతం దూతలు కాపాడుతున్నారు. మీరు విశ్వసించిన వారే అయితే, ఇది నిశ్చయంగా మీకొక మహత్తరమైన చిహ్నం''

249. ''తరువాత యుద్ధానికి సైన్యంతో బయలు దేరుతూ తాలుత్ ఇలా ప్రకటించాడు. ''ఒక నదీ తీరాన అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పరిక్షించబోతున్నాడు. దానిలో నీళ్ళు త్రాగేవాడు నా సహచరుడు కాడు. దాని నీళ్ళతో తన దాహం తీర్చుకోనివాడే నా సహచరుడు, కాని చేతిలో ఒక గుక్కెడు త్రాగితే ఫర్వాలేదు''.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ
مَلِكًا ۚ قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ
أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۚ
قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً
فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۖ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن
يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ
إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَن يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ
سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ
وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾ فَلَمَّا فَصَلَ
طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُم
بِنَهَرٍ فَمَن شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَن
لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً
بِيَدِهِ ۚ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُ
هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ
بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم
مُّلَاقُو اللَّهِ كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً
كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾
وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ
عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذْنِ اللَّهِ
وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَ
الْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَ
لَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ آيَاتُ
اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

అయితే కొందరు తప్ప అందరూ ఆ నదీ జలాన్ని కడుపునిండా త్రాగారు........ తాలూత్ అతని సహచరులు ఆ నదిని దాటి ముందుకు పోయినపుడు వారు తాలూత్ తో ఇలా అన్నారు. ''జాలూత్ ను అతని సైన్యాలను ఎదుర్కొనే శక్తి ఈ రోజు మాలో లేదు''. కాని ఒక రోజున అల్లాహ్ ను కలవటం తప్పదు అని విశ్వసించిన వారు ఈ విధంగా ప్రకటించారు. ''ఒక చిన్న వర్గం ఒక పెద్ద వర్గాన్ని అల్లాహ్ అనుమతితో జయించటం ఎన్నో సార్లు జరిగింది. అల్లాహ్ సహచర్యం, స్థైర్యం కలవారికే లభిస్తుంది.

౨౫౦. జాలూత్‌తో, అతని సైన్యంతో పోరాడటానికి బయలు దేరుతూ వారు ఇలా ప్రార్థించారు. ''మా ప్రభూ ! మాకు ధైర్యస్థైర్యాలు ప్రసాదించు. మా కాళ్ళకు నిలకడను చేకూర్చు. అవిశ్వాసుల పై మాకు విజయం అనుగ్రహించు.''

౨౫౧. చివరకు అల్లాహ్ అనుజ్ఞతో వారు అవిశ్వాసులను ఓడించిపారద్రోలారు. దావూద్ జాలూత్ ను సంహరించాడు. అల్లాహ్ అతనికి రాజ్యాధికారాన్నీ బుద్ధీ కౌశల్యాన్నీ ప్రసాదించాడు. ఇంకా తాను కోరిన విషయాల జ్ఞానాన్ని ఆయన అతనికి ప్రదానం చేసాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మానవుల ఒక వర్గాన్ని మరొక వర్గం ద్వారా తొలగించకపోతే, భూలోక వ్యవస్థ చిన్నాభిన్నమై ఉండేది. కాని మానవులపై అల్లాహ్‌కు ఎనలేని అనుగ్రహం.

౨౫౨. ఇవన్నీ అల్లాహ్ వాక్యాలు. వాటిని మేము యధాతథంగా నీకు వినిపిస్తున్నాము. ఓ ముహమ్మద్ నిశ్చయంగా నీవు ఒక సందేశహరుడవు.

వెనుకటి ఆయతుల్లో అల్లాహ్ తఆలా కుటుంబాన్ని మంచిగా, పటిష్టపరచమని బోధించాడు. కుటుంబం సరిగ్గా ఉంటే సమాజం, జాతి సరిగ్గా ఉంటుంది. ఈ ఆయతుల్లో జిహాద్ గురించి ఆజ్ఞాపించబడింది. దీనివల్ల జాతియొక్క సంస్కృతి విశ్వాసాలు భద్రపరచబడతాయి. ఒక వర్గం సత్యాన్ని సమర్థించనంత వరకు సత్యరక్షణ జరగదు. ఈ విషయంలో అల్లాహ్ తఆలా గతించిన ముస్లిం జాతుల గురించి ప్రస్తావించాడు. వాళ్ళు చూడ్డానికి కొంతమందే ఉండేవారు. కాని సత్య సమర్ధన కోసం నడుంకట్టి నిలబడి పోయారు. సత్య స్థాపన కోసం కాఫిర్లతో జిహాద్ చేసారు. అల్లాహ్ దయ వల్ల గెలిచారు. సత్యవంతులు జిహాద్ చేయకపోతే వారు గెలిచేవారు కాదు. మూసా (అ) తరువాత కొంత కాలం వరకు బనీ ఇస్రాయీలు ఋజుమార్గాన్ని అవలంభించారు. కాని ఆ తరువాత వారిలో ఎన్నో అనర్థాలులోపాలు బలహీనతలు ఉత్పన్నమయ్యాయి. ఈ పతన కాలంలో బనీ యిస్రాయిల్ లో ప్రవక్తలే వారి నాయకులుగా ఉండేవారు. వీరే ఆజ్ఞలు, తీర్పులూ ఇచ్చేవారు. బనీ ఇస్రాయిల్ ఇతర పెద్ద పెద్ద రాజుల వల్ల స్పందించి తమ ప్రవక్త సమూయిల్‌ని తమ కోసం ఒక రాజును నియమించమని, అతని నాయకత్వంలో మేము జిహాద్ చేస్తామని కోరారు. మొదట జాలూత్ గ్రాండేల్ పహెల్వాన్ గా సైన్యాధిపతిగా, ఉక్కు మనిషిలా ఉండేవాడు. బాహాటంగా సవాలు చేసేవాడు. ఎవరికీ అతనితో పోటీపడే ధైర్యం ఉండేదికాదు. దావూద్ (అ) గురి చూసి రాయి విసిరారు. అది అతని తలను చీల్చుతూ వెనుక భాగం వరకూ దూసుకువెళ్ళింది. దావూద్ (అ) కూడా అప్పుడు ప్రవక్తా రాజు కాదు. అతను తాలూత్ సైన్యంలో ఒక సామాన్య సైనికునిగా చేరారు. అతని ద్వారా అల్లాహ్ తఆలా జాలూత్ ని అంతం చేసాడు. ఇంకా కొద్దిమంది గల విశ్వాసుల సమూహాము ద్వారా అధిక సంఖ్య గల సమూహాన్ని ఓటమి పాలు చేసాడు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ తఆలా దావూద్ (అ) ను రాజు గా, ప్రవక్తగా చేసాడు. హిక్మత్ అనే పదానికి కొందరు ప్రవక్త ఫదవి అని, మరికొందరు వృత్తి అని, మరికొందరు జ్ఞానం అని విశదపరిచారు. ఎందుకంటే యుద్ధ సమయంలో కీలక పాత్ర వహించింది.

చట్టం

చట్టం అనేక అత్యాచారులను, హింసించేవారిని, అంతం చేయడానికి ఉపయోగించే ఆయుధం, అల్లాహ్ తఆలా అత్యాచారాన్ని సహించడు. అల్లాహ్ తఆలా మానవులపై దయాగుణం కలవాడు. అందువల్ల హింసకు, అత్యాచారానికి గురయిన వారిని, బలహీనుల సహాయం కొరకు ధర్మమూర్తుల్ని ప్రభవింపజేస్తాడు. వీరు అత్యాచారులతో ఎదురుగా నిలబడి వారితో పోరాడి వారిని అంతం చేస్తారు. లేదా అల్లాహ్ తఆలా తన వద్ద నుండి ఏదైనా శిక్షకు గురిచేసి వారిని అంతం చేస్తాడు. ఉదాహరణకు ఆద్‌జాతిపై గాలుల శిక్ష వచ్చింది. గాలుల ద్వారా వారిని నాశనం చేసాడు. ఇంకా ఫిర్‌ఔన్ జాతిని సముద్రంలో ముంచివేసాడు.

జాలుత్ లాంటి అత్యాచారిని దావూద్ (అ) ద్వారా అంతం చేసాడు. మరియు అభూజహల్ అభూలహబ్‌లను రసూలుల్లాహ్ ద్వారా సమాప్తం చేసాడు. అల్లాహ్ తఆలా అల్లకల్లోల్లాన్ని, ఫిత్నాని సహించడు. ఈ కాలంలో అమెరికా మరియు ఇస్రాయిల్ ముస్లిములపై అత్యాచారం చేస్తున్నారు. వారికి వ్యతిరేకంగా అల్లాహ్ తఆలా ఎవరో ఒకర్ని శక్తినిచ్చి నిలబెడతాడు.

తప్పకుండా అల్లాహ్ తఆలా బలహీనులైన ముస్లిములకు సహాయం చేస్తాడు. ఇన్షాఅల్లాహ్.

జిహాద్ అంటే పూర్తి కృషి సంపూర్ణ ప్రయత్నం, అని అర్థం. అల్లాహ్ తఆలా ముహమ్మద్ (స) ను ముష్రికులను విశ్వాసులుగా మారుస్తారని, విగ్రహారాధన నుండి దైవారాధకులుగా మారుస్తారని, దారి తప్పిన వారికి రుజుమార్గం వైపు ఆహ్వానిస్తారని, పాపాత్ములను పుణ్యాత్ములుగా మారుస్తారని దైవ ప్రవక్తగా పంపించాడు. ఇంకా ఈ పని కేవలం ఇస్లాం సత్యధర్మ సందేశ ప్రచారం ద్వారానే ఫలిస్తుంది. అందువల్లనే ఖుర్ఆన్‌లో జిహాద్ గురించి అన్నిటికంటే ముందు మక్కాలో అవతరించిన మొట్టమొదటిది సూరెఫుర్ ఖాన్‌లోని 52 వ ఆయత్.

అల్లాహ్ తఆలా ఇలా ఆదేశించాడు: వజాహిద్ హుమ్ జిహాదన్‌కబీరా (25/52) ఈ ఖురాను ద్వారా వారితో మహత్తరమైన పోరాటం జరుపు.

అంటే ఓ ప్రవక్తా, ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయి. దాని ద్వారా మీరు సాఫల్యం పొందగలరు. అప్పుడు రసూలుల్లాహ్ వీధుల్లో, బజారుల్లో, సమావేశాల్లో అవిశ్వాసుల సమక్షంలో ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని వినిపించారు. అల్‌హమ్‌దులిల్లాహ్ దీని ద్వారా అరబ్ దేశంలో గొప్ప విప్లవం వచ్చింది.

సూరేఫుర్ ఖాన్ మక్కాలో అవతరించింది. ఈసూరాలో అల్లాహ్ తఆలా అన్నిటి కన్నా ముందు ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు.

రసూలుల్లాహ్‌మక్కాలో 13 సంవత్సరాల వరకు ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేస్తూ ఉండేవారు. మనమిప్పుడు ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేస్తున్నామా ? అంటే ఖుర్ఆన్ సందేశ ప్రచారం చేస్తున్నామా ?

ఈజిప్టులో కోట్ల సంఖ్యలో విగ్రహారాధకులు ఉండేవారు. 12 వేల మంది సహాబాలు ఈజిప్టులో ప్రవేశించారు. వారు ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేసారు. ఈజిప్టు అంతా ముస్లిములయ్యారు. సిరియాలో క్రైస్తవులు ఉండేవారు. కొన్ని వేలమంది ముస్లిములు సిరియాలో ప్రవేశించారు. వారు అక్కడ ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేసారు. అక్కడివారందరూ ముస్లిములై పోయారు. ఈరాన్ లో అగ్నిపూజ చేసే వారుండేవారు. కొన్ని వేల మంది సహాబాలు ఈరాన్ లో ప్రవేశించారు. అక్కడవారు ఖుర్ఆన్ ద్వారా సందేశ ప్రచారం చేసారు. అగ్ని ఆరాధకులందరూ ముస్లిములైపోయారు. భారతదేశంలో 20 కోట్లమంది ముస్లిములుంటున్నారు. ఒక ముస్లిము ఒక ముస్లిమేతరుడిని ఖుర్ఆన్ సందేశం ప్రచారం చేస్తే 20 కోట్లకు బదులు 40 కోట్ల ముస్లిములు అయిపోతారు. ఇదే విధంగా ఖుర్ ఆన్ సందేశ ప్రచారంలో నిరంతరంగా కృషి చేస్తే అల్లాహ్ దయ వలన ముస్లిమేతరులందరూ ముస్లిములైపోతారు. మనం 1000 సంవత్సరాల నుండి భారతదేశంలో ఉంటున్నాము. ఇస్లాం సత్యధర్మసందేశ ప్రచారంలో శ్రద్ధ వహిస్తే, హిందూ ముస్లిముల మతకలహాలే జరగవు ఎందుకంటే అందరూ ముస్లిములైపోయి ఉండేవారు.

సెక్యులర్ దేశంలో ఆయుధాల ద్వారా జిహాద్ చేయరాదు. ఎందుకంటే సెక్యులర్ దేశంలో నమాజ్ చదివే, ఉపవాసవ్రతం పాటించే, హజ్ చేసే అనుమతి ఉంది. ఇస్లామ్ సత్య సందేశ ప్రచారం చేసే అనుమతి కూడా ఉంది. అందువల్ల సెక్యులర్ దేశంలో మారణాయుధాలతో జిహాద్ చేయడం ధర్మం కాదు.

MOULANA ABDUL SALAAM UMRI
Taqwa Masjid, Hakeempet,
Toli Chowki, Hyderabad - 500 008.

ఇమామ్ముల దృష్టిలో సున్నత్

61 వ అంశం :

దైవ ప్రవక్త (స) విధానం ఉండగా తమ సొంత అభిప్రాయాలు, తీర్పులను ప్రక్కన పెట్టాలని ఇమాములందరూ నొక్కి వక్కాణించారు.

''మీ మాట ఏదైనా దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌కు విరుద్ధంగా ఉంటే ఏం చేయాలి '' అని హజ్రత్ ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మాలై) గారిని అడగ్గా, ''ఖుర్‌ఆన్‌కు ప్రతిగా నా మాటను విడనాడండి'' అని ఆయన బదులిచ్చారు. ''ఒక వేళ మీ పలుకుల్లో ఏదైనా దైవప్రవక్త సఅసం- విధానానికి వ్యతిరేకంగా అనిపిస్తే ఏం చేయాలి ? '' అని ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మా.లై) గారిని ప్రశ్నిస్తే, ''దైవ ప్రవక్త (స) విధానానికి ప్రతిగా నా పలుకును పరిత్యజించండి'' అని ఆయన సమాధానమిచ్చారు. ''ఒక వేళ ప్రవక్త సహచరుల (ర.అ) పలుకులకు విరుద్ధంగా మీ పలుకులుంటే అప్పుడేం చేయాలి'' అని తిరిగి ప్రశ్నిస్తే, ''ప్రవక్త సహచరుల పలుకులను భిన్నంగా ఉండే నా పలుకులను వదిలేసేయండి'' ''ప్రవక్త సహచరుల పలుకులను భిన్నంగా ఉండే నా పలుకులను వదిలేసేయండి'' అని ఆయన (రహ్మా.లై) నిర్ద్వంద్వంగా సమాధానం ఇచ్చారు. ఈ పలుకు ''అఖ్‌దిల్‌జైద్'' లో ఉంది.1 (హఖీఖతుల్ ఫిఖ్ (రచన : ముహమ్మద్ జైపూరీ)).

ఇమామ్ మాలిక్ బిన్ అనస్ (రహ్మాలై) ఇలా అన్నారు.''నిస్సందేహంగా నేను మానవమాత్రుణ్ణి. నా పలుకు తప్పూ కావచ్చు. ఒప్పూ కావచ్చు. కాబట్టి దైవ గ్రంథానికి, దైవ ప్రవక్త సంప్రదాయానికి అనుగుణంగా ఉన్న నా పలుకులను మాత్రమే మీరు పాటించండి. వాటికి విరుద్ధం ఉన్న నా మాటల్ని వదిలేయండి'' 2 జామె బయానుల్ ఇల్మ్ (పుస్తకం) లో అబ్దుల్ బర్ దీనిని ప్రస్తావించారు. (అల్‌హదీస్ హుజ్జతున్ బినఫ్సిహీ : లిల్ అల్-బానీ)

హజ్రత్ ఇమామ్ షాఫయి (రహ్మా.లై) ఇలా వ్యాఖ్యానించారు. నా పుస్తకంలో ఎప్పుడైనా దవ ప్రవక్త - సఅసం - విధానానికి విరుద్ధమైన విషయం మీకు కానవస్తే దాన్ని మీరు విడనాడండి. సున్నత్ ప్రకారమే ఆచరించండి -కేవలం దైవప్రవక్త - సఅసం-సంప్రదాయాన్ని మాత్రమే అనుసరించాలనీ, మరో వ్యక్తి మాటలకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వరాదని వేరొక ఉల్లేఖనంలో ఉంది. 1 - ఇబ్నె అసాకిర్, నవవీ మరియు ఇబ్నుల్ ఖయ్యిమ్‌లు దీనిని ప్రస్తావించారు. (హఖీఖతుల్ ఫిఖ్ (రచన : ముహమ్మద్ యూసుఫ్ జైపూరీ))

ఇమామ్ అహ్మద్ (రహ్మ.లై) ఇలా అన్నారు.''నన్ను గానీ, ఇమామ్ మాలిక్‌ని గానీ, ఇమామ్ షాఫయీని గానీ, ఇమామ్ అవ్‌జాయిని గానీ, ఇమామ్ సౌరీని గాని అనుసరించకండి. దీనికి బదులు ధర్మాదేశాలను వీళ్ళంతా (ఇమాములంతా) ఎక్కడి నుండి పొందారో మీరు కూడా అక్కడినుండే పొందండి. (అంటే, దైవ గ్రంథం మరియు దైవ ప్రవక్త సున్నత్ నుండి పొందండి)'' 2 -ఫలానీగారు (తన గ్రంథంమైన హుమమ్ ఉలిల్ అబ్‌సార్'లో) దీనిని ప్రస్తావించారు. (అల్ హదీసు హుజ్జతున్ బినఫ్సిహీ : లిల్ అల్-బానీ)

ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మలై) ఇలా అన్నారు: ధర్మం విషయంలో మీ బుద్ధి చూపే మార్గాన్ని అవలంబించటం మానుకోండి. దైవ ప్రవక్త (అసం) విధానాన్ని అవలంబించడాన్ని తప్పనిసరిగా చేసుకోండి. దైవ ప్రవక్త (సఅసం) విధానం నుండి తప్పినవారు మార్గభ్రష్టుడైనట్లే'' - 3 అల్ మీజాన్‌లో దీని ప్రస్తావన ఉంది. (హఖీఖతుల్ ఫిఖ్)

62 వ అంశం :

ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మ.లై) దృష్టిలో హదీసును పాటించటం సన్మార్గం. హదీసుకు విరుద్ధంగా చేయటం అపమార్గం.

ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మ.లై) ఇలా అన్నారు. ''ప్రజల్లో హదీసు విద్యను ఆర్జించేవారున్నంతకాలం వారు సన్మార్గం పై స్థిరంగా ఉంటారు. హదీసు లేకుండా (ధార్మిక) విద్యార్జన జరిగిననాడు ప్రజల్లో చెడుగు చోటు చేసుకుంటుంది. కల్లోలం రేకెత్తుంది'' 1 షేరానీ గారు మీ జాన్ లో దీనిని పొందుపరిచారు. (హఖీఖతుల్ ఫిఖ్)

63 వ అంశం :

దైవ ప్రవక్త (స) విధానముండగా అభిప్రాయం కోరే వారిని ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మ.లై) తీవ్రంగా హెచ్చరించారు.

ఒక వ్యక్తి ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మలై) సన్నిధికి వచ్చి ఏదో విషయం అడిగారు. ఈ విషయంలో దైవ ప్రవక్త (సఅసం) ప్రవచనం ఈ విధంగా ఉంది అని ఆయన వివరించారు. మరయితే ఈ విషయలో మీ అభిప్రాయం ఏమిటీ? అని అడిగాడు ఆవ్యక్తి. అప్పుడు ఇమామ్ మాలిక్ (రహ్మ.లై) ఈ ఆయత్ పఠించారు. ''ఎవరయితే దైవ ప్రవక్త (సఅసం) ఆజ్ఞను వ్యతిరేకించారో వారు, తాము ఏదైనా ఉపద్రవానికి లేదా వ్యధాభరితమైన శిక్షకు లోనయ్యే విషయమైన భయపడాలి''. 2 - ఈ ఉల్లేఖనం ''షరహుస్సున్న'' లో ఉంది. (మొదటి భాగం)

64 వ అంశం:

దైవ ప్రవక్త (స) సంప్రదాయం గురించి ఇమామ్ షాఫయి (రహ్మ.లై) గారి కొన్ని పలుకులు.

ఏ వ్యక్తికయితే దైవప్రవక్త (సఅసం) సంప్రదాయమేమిటో తెలిసిపోయిందో అతను ఎవరేని అభిప్రాయం కోసం సున్నతె రసూల్‌ని ప్రక్కన పెట్టడం ధర్మసమ్మతం కాదు అనే విషయంలో ముస్లిములందరి మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది''1. ఇబ్నెఖయ్యిమ్, ఫలానీలు దీనిని గురించి ప్రస్తావించారు. (అల్ హదీసు హుజ్జతున్ బినఫ్సిహీ : లిల్ అల్ - బానీ)

''మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారి సహీహ్ హదీసుకు విరుద్ధంగా నేనెప్పుడయినా మాట్లాడటం చూస్తే నా బుద్ధి తికమక పడిందని భావించండి'' - 2 ఇబ్నె అబీ హాతిమ్ మరియు ...కిర్ దీనిని ప్రస్తావించారు. (ఉజుబుల్ అమలి భిసున్నతి రసూలిల్లాహి లిష్షేఖ్ అబ్దుల్ అజీజ్ బిన్ బాజ్)

హజ్రత్ ఇమామ్ షాషయి (రహ్మ.లై) తెలిపారు. ''ఎప్పుడయినా సహీహ్ హదీసు నాకు లభిస్తే అదే నా మతమనుకుంటాను.''. ఇంకా ఇలా అన్నారు. ''నా మాట హదీసుకు విరుద్ధమైనదని మీరు గ్రహిస్తే హదీసును అవలంభించండి. నా మాటను గోడకేసి కొట్టండి'' 3 - దీని ప్రస్తావన 'అఖ్దిల్ జైద్' లో ఉంది. (మొదటి భాగం)

65 వ అంశం :

ఒకరి అభిప్రాయం కొరకు దైవ ప్రవక్త (స) విధానాన్ని పరిత్యజించటం వినాశానికి తార్కాణమన్నారు ఇమామ్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహ్మ.లై)

ఇమామ్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహ్మ.లై) ఇలా అన్నారు. ''ఎవరయితే దైవ ప్రవక్త-సఅసం- గారి హదీసును త్రోసి పుచ్చాడో అతడు వినాశపు అంచున నిలబడి ఉన్నాడు'' - దీనిని ఇబ్నుల్ జావ్‌జీ ప్రస్తావించారు.

ఇమామ్ అహ్మద్ బిన్ హంబల్ (రహ్మ.లై) ఇలా అంటున్నారు : ''ఇమామ్ అవ్‌జాయి, ఇమామ్ మాలిక్, ఇమామ్ అబూహనీఫా (రహ్మ.లై) లలో ఎవరేం చెప్పినా అది వారి అభిప్రాయం మాత్రమే. నా దృష్టిలో వారందరి స్థాయి ఒక్కటే. ప్రామాణికమైనదీ, అంతమమైనదీ ఏదైనా ఉందంటే అది సున్నతె రసూల్ (సఅసం) మాత్రమే' ఇబ్నె అబ్దుల్ బర్ జామెలో దీనిని ప్రస్తావించారు.

జిహాద్ అంటే అలుపెరుగని శ్రమ, పరిపూర్ణ కృషి చేయడం బహుదైవారాధకుడ్ని ఏకేశ్వరోపాసకుడిగా చేయడానికి. విగ్రహారాధకుడ్ని దైవారాధకుడిగా చేయడానికి, దారితప్పిన మానవుడ్ని హితబోధవైపు పిలవడానికి చెడ్డ మానవుడ్ని మంచి వైపుకు పిలవడానికి అల్లాహ్ హజ్రత్ ముహమ్మద్ సల్లంను ప్రవక్తగా చేసిపంపాడు. ఈపని ఇస్లాం ప్రచార ప్రచురణల వల్లనే సాధ్యం. అందువల్ల దివ్యఖుర్ఆన్‌లో జిహాద్‌కు సంబంధించి. అవతరించబడిన ఆయత్ సూరయె ఫుర్ఖాన్‌లోని 52 ఆయత్.

అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు! వజాహదహుమ్ జిహాదన్ కబీరా

ఓ ముహమ్మద్ (స)! మీరు ఖుర్ఆన్ ద్వారా (కాఫిర్లతో) జిహాద్ చేయండి. ఇదియే అన్నింటికన్నా గొప్పజిహాద్. అంటే ఓ ప్రవక్తా!(స) మీరు ఖుర్ఆన్ బోధనల్ని, ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని సర్వసామాన్యం చెయ్యండి. దీని ద్వారా మీరు సాఫల్యం పొందగలరు. అందువల్ల దైవ ప్రవక్త సల్లం ఇళ్ళలో, బజారుల్లో సభల్లో కాఫిర్ల ఎదుట ఖుర్ఆన్ బోధనల్ని వినిపించారు. అల్‌హందులిల్లాహ్! దాని వల్ల అరేబియాలో గొప్ప విప్లవం వచ్చింది. సూరయె ఫుర్ఖాన్ మక్కాలో అవతరించబడిన సూరా. అందులో అల్లాహ్ మొట్టమొదట ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేయమంటున్నాడు. దైవప్రవక్త సల్లం మక్కాలో 13 ఏళ్ళు ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ చేస్తూవున్నారు. మరి ఈ నాడు మనం ఖుర్ఆన్ ద్వారా జిహాద్ అంటే ఖుర్ఆన్ ప్రచారం చేస్తున్నామా?

ఈజిప్టులో కోట్లాదిగా విగ్రహారాధకులు వుండేవారు. 12వేల సహాబాలు ఈజిప్టులో ప్రవేశించారు. ఖుర్ఆన్ బోధనల్ని ప్రచారం చేశారు. ఈజిప్టు యావత్తూ ముస్లిం అయిపోయింది. సిరియాలో క్రైస్తవులు వుండేవారు. కొన్ని వేల ముస్లింలు సిరియాకు వెళ్ళారు. ఖుర్ఆన్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేశారు. క్రైస్తవులందరూ ముస్లింలయ్యారు. ఈరాన్‌లో అగ్నిని ఆరాధించేవారు. కొన్ని వేలమంది సహాబాలు ఈరాన్‌కు వెళ్ళారు. ఖుర్ఆన్ ద్వారా ప్రచారం చేశారు. జొరాస్ట్రియన్ లందరూ ముస్లింలయ్యారు. భారత దేశంలో 20 కోట్ల ముస్లింలు ఉన్నారు. ప్రతి ముస్లిం ఒక తిరస్కారిని ముస్లింగా చేస్తే 20కి బదులు 40 కోట్లు ముస్లింలు అవుతారు ఇదే విధంగా కృషి చేస్తూ ఉంటే దైవ తిరస్కారులందరూ ముస్లింలు కాగలరు.

మనం కొన్ని వేల ఏళ్ళుగా భారతదేశంలో వుంటున్నాం. మనం గనక ప్రచారం, ప్రచురణల వైపు శ్రద్ధ వహించి వుంటే హిందూ ముస్లిం కలహాలు వుండేవే కావు. ఎందుకంటే ప్రజలు ముస్లింలు అయిపోయి వుండేవారు.